

BRANDON
SANDERSON

ARCANUM ODHALENÉ

.....
KOSMÍRSKÁ SBÍRKA

ARCANUM ODHALENÉ

Vyšlo také v tištěné verzi

Vyrobeno pro společnost Palmknihy - eReading

Brandon Sanderson

ARCANUM ODHALENÉ – e-kniha

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ARCANUM ODHALENÉ

KOSMÍRSKÁ SBÍRKA

BRANDON SANDERSON

TALPRESS

Copyright © 2016 by Dragonsteel Entertainment, LLC

Translation © 2018 by Milena Poláčková

Cover © 2018 by Tomáš Kropáček

Všechna práva vyhrazena. Žádnou část této knihy není dovoleno použít nebo jakýmkoliv způsobem reprodukovat a šířit bez souhlasu nakladatele.

ISBN 978-80-7197-686-8 tištěné verze

ISBN 978-80-719-7720-9 e-kniha

*Nathanu Hatfieldovi,
který pomohl kosmíru na svět.*

OBSAH

Poděkování	9
Předmluva	11
SEL A JEHO SOUSTAVA	13
Císařova duše	17
Naděje Elantris	111
SCADRIAL A JEHO SOUSTAVA	131
Jedenáctý kov	135
Allomant Jak a Eltanské doly, epizody 28–30	155
Mistborn: utajená historie	175
TALDAIN A JEHO SOUSTAVA	329
Bílý písek	333
THRENOD A JEHO SOUSTAVA	373
Silencie a stíny v Ďáblových hvozdech	377
DROMINÁDY A JEJICH SOUSTAVA	427
Šestý ze Šerochů	431
ROŠÁR A JEHO SOUSTAVA	481
Ostrokrok	485

PODĚKOVÁNÍ

Kdybych měl poděkovat všem lidem, kteří mi pomáhali se všemi příběhy, které tenhle svazek obsahuje, byla by tato část možná stejně dlouhá jako některý z těch příběhů. Místo toho se tedy soustředím na lidi, kteří mi pomohli především dát dohromady tuto sbírku (spolu s týmem, který se podílel na příběhu Ostrokrok, který vyšel jenom v této sbírce).

Přece jen bych však chtěl z celého srdce poděkovat všem, kteří se mnou po ty roky pracovali na kratších příbězích. Ze začátku své kariéry bych si nebyl nikdy dovedl představit, že budu psát krátké prózy. Deset let praxe však přineslo své plody a příběhy v této sbírce jsou jejich výsledkem. (I když si všimnete, že přívlastek „krátké“ tu používám poněkud volně. Většina příběhů je na označení „krátká próza“ příliš dlouhá.)

Za ta léta mi pomohla spousta skvělých lidí. Většinou jsou to nositelé jmen, která často vídáte v úvodech mých románů. Mám štěstí, že mám tak velkou podporu, zpětnou vazbu a oporu pro svou tvorbu.

Speciálně ve sbírce *Arcanum odhalené* zaslouží velký dík můj dlouholetý výtvarník Isaac Stewart, který je autorem těch krásných předśádek, hvězdných map a většiny symbolů, které v knize najdete. Ilustrace různých příběhů pocházejí od Bena McSweeneyho, obálka je od Davea Palumba a výtvarný návrh zpracoval Greg Collins.

Redaktorem celého projektu byl redaktor všech mých románů fantasy Moshe Feder. Přestože nebyl oficiálně redaktorem mnoha povídek při jejich prvním vydání, on je prostě takový, že přijde a bez nároku na honorář začne dělat redakční úpravy všech kratších próz, které jsem napsal. (Skutečně může vždycky vyletět z kůže, když mu je hned nepošlu, a odmítá mi vystavit účet, když se mu za to snažím zaplatit.) A tak má za ty roky na kontě tuny práce pro veřejné blaho

a zásluhu, že mi pomohl stát se autorem krátkých próz. Za to zasluhuje zvláštní poděkování.

A jako vždy věčně inspirativní Peter Ahlstrom řídil moje interní editorské snahy. (Interní doslova a do písmene, pracuje u mě doma.) Peter shromažďuje a pročítá všechny komentáře různých lidí a přidává k nim svoje detailní a kontinuální redakční poznámky, a všechno okamžitě urovná a zahladí, jakmile začnu nad svými příběhy lámat hůl.

Redakční úpravy tohoto vydání provedl Terry McGarry. V nakladatelství Tor patří poděkování Tomu Dohertymu, Marco Palmieri-mu, Karlu Goldovi, Rafalu Gibekovi a Robertu Davisovi.

Velký dík patří i mým agentům. Zastoupení v USA zajistil Joshua Bilmes a ve Velké Británii John Berlyne.

K našim alfa a gama čtenářům *Ostrokroka* patří Alice Arnesonová, Ben Oldsen, Bob Kluttz, Brandon Cole, Brian T. Hill, Darci Coleová, David Behrens, Eric James Stone, Eric Lake, Gary Singer, Ian McNatt, Karen Ahlstromová, Kellyn Neumannová, Kristina Kuglerová, Lyndsey Lutherová, Mark Lindberg, Matt Wiens, Megan Kanneová, Nikki Ramsayová, Paige Vestová, Ross Newberry a Trae Cooper.

A už tradičně z celého srdce děkuji své rodině – Joelovi, Dallinovi, Oliverovi a Emily. Lidičky, jste úžasní!

PŘEDMLUVA

Kosmír byl vždycky plný tajemství.

Ve mém velkém plánu teď můžu zpětně vystopovat několik klíčových momentů. Prvním je vznik postavy Hoida, která má kořeny už v období mého dospívání. Tehdy jsem si představoval člověka, který spojuje různé světy, které o sobě navzájem nevědí. Nositele tajemství, které nikdo jiný nechápe. Když jsem četl knihy jiných autorů, v duchu jsem viděl tohoto člověka na jejich pozadí. Představoval jsem si ho jako náhodnou postavu uprostřed davu a vymýšlel si příběhy na pozadí příběhů, jejichž byl součástí.

Další moment, který pomohl všechno tohle dát dohromady, nastal, když jsem četl knihy Isaaca Asimova ze série *Nadace*. Byl jsem ohromen, jak se mu podařilo svázat romány o robotech se sérií *Nadace* do jednoho grandiózního příběhu. Věděl jsem, že bych chtěl vytvořit něco podobného, epické dílo, které přesáhne hranice epického díla. Příběh, který obsáhne světy a protne dějiny.

Třetím momentem bylo, když se Hoid poprvé objevil v románu. Vložil jsem ho do něj nervózně a s obavami, aby všechno fungovalo. V té době jsem ještě neměl velké plány na kosmír, ale jenom hrubou představu, co bych chtěl vytvořit.

Tím příběhem byla *Elantris*. Další kniha, kterou jsem napsal, *Ocelové srdce*, nikdy nevyšla. (Není moc dobrá.) V ní jsem ale rozvinul příběh, jenž představoval zázemí postavy Hoida i celého kosmu, který jsem nazval kosmír. Než vyšla *Elantris*, uplynulo ještě několik let. A když vyšla, měl jsem svůj velký plán už v hlavě. Jeho jádrem byl *Mistborn*, *Bouřná záře* a *Elantris*. (V této sbírce najdete příběhy, které se vztahují ke všem třem sériím.)

Odhaduji, že většina lidí, kteří čtou mé knihy, ani neví, že ty knihy spolu nějak vzájemně souvisejí a že jejich příběh skrývá na pozadí

ještě další příběh. A to mě těší. Často opakuji, že nechci, aby měl čtenář pocit, že nebude mít z knihy žádný požitek, pokud si nebude zároveň pamatovat všechno ostatní, co jsem napsal. *Mistborn* je zatím stále jenom *Mistborn* a *Bouřná záře* je jenom *Bouřná záře*. V popředí stojí jenom jejich příběhy.

To ale neznamena, že neobsahují nějaké náznaky. Obsahují jich spoustu. Původně jsem zamýšlel těchto epizodních náznaků souvislostí mezi světy mnohem méně, hlavně ze začátku. Jenže čtenářům se líbily, a tak jsem si uvědomil, že se skrytými narážkami na souvislosti nemusím tolik šetřit.

Přesto se ale držím v mezích. Všechny příběhy, které čtete, jsou zamýšleny jako samostatné a uzavřené přinejmenším v kontextu svého světa. Když se ovšem ponoříte hlouběji, objevíte v nich mnohem víc. Další tajemství, jak by řekl Kelsier.

Tato sbírka je dalším krokem k odhalení propojeného kosmíru. Každému příběhu předchází anotace od Khriss, která je autorkou dodatků *Ars Arcanum* na konci jednotlivých románů. U těchto úvodů najdete vždycky hvězdnou mapu jednotlivých slunečních soustav. Tím se sbírka dostává dále k propojení jednotlivých světů. A naráží na to, co nakonec přijde – na přechody a křížení v rámci kosmíru.

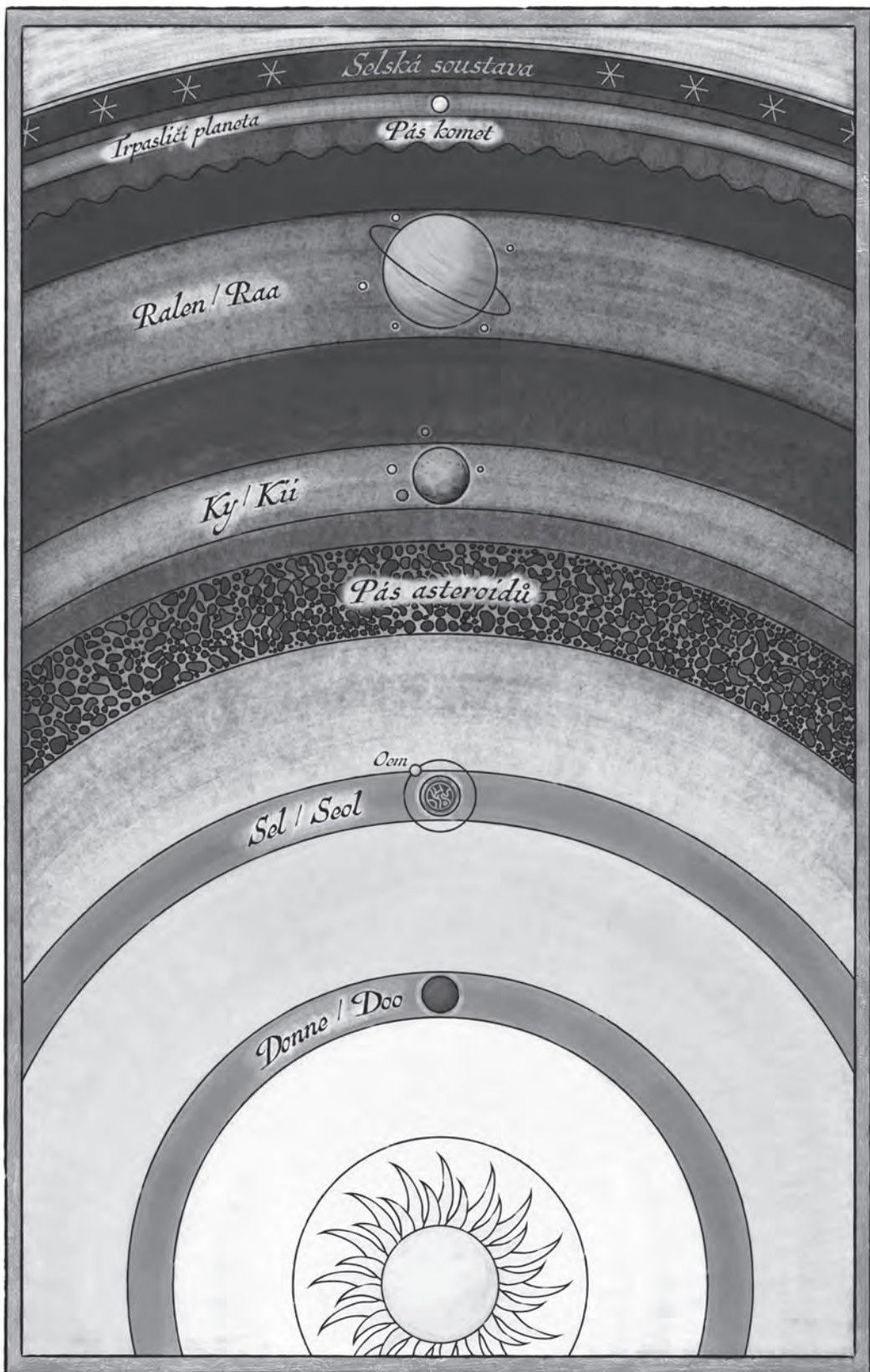
Ale k tomu ještě nenazrál čas. Pokud máte pocit, že vám tohle všechno přerůstá přes hlavu, mějte na paměti, že všechny příběhy se dají číst samostatně a nezávisle na sobě. Několik se jich odehrává v časové posloupnosti v návaznosti na jiné již publikované příběhy, a to je vždy uvedeno na začátku, abyste se vyhnuli případnému prozrazení toho, co jste ještě nečetli.

Žádný z příběhů této sbírky nevyžaduje znát kosmír jako celek. Protože většina toho, co se v kosmíru děje, ještě nebyla odhalena, takže o mnoha věcech ani vědět nemůžete.

S tímto vědomím tedy slibuji, že tato sbírka vám dá nejen otázky, ale – konečně – i některé odpovědi.

SEL A JEHO SOUSTAVA

SELSKÁ SOUSTAVA

Vtéto soustavě má ústřední pozici planeta Sel, domov mnoha říší, které – což je vcelku unikátní – o sobě navzájem nevědí. Je to ovšem úmyslná nevědomost. Každá ze tří největších domén se tváří, jako kdyby ty ostatní byly pouhé tečky na mapě, které jinak nestojí za pozornost.

Sama planeta k tomuto svádí, protože je větší než většina ostatních. Má velikost kolem 1,5 násobku kosmírského standardu a gravitaci asi 1,2 kosmírského standardu. Rozlehlé kontinenty a rozsáhlé oceány vytvářejí pestrou krajinu, poskytující podmínky pro značnou rozmanitost. Najdete tu jak sněhem pokryté planiny, tak široké pouště. Při mé první návštěvě mi to připadalo pozoruhodné, až později jsem zjistila, že to je přirozený jev na většině planet kosmíru.

Sel je zajímavý tím, že jde o dvoustřepou planetu. Jako jedna z mála planet kosmíru přitáhla dva samostatné Střepy Adonalsia: Moc a Vlast. Tyto Střepy měly obrovský vliv na vývoj lidské společnosti na planetách a z nich vychází většina tradic a náboženství. Těmito dvěma Střepy byly také výrazně ovlivněny jazyky a písma na planetě.

Jsem přesvědčená, že žádný ze Střepů neměl velký zájem o lidstvo. Lidskou společnost formoval pomalý a postupný vývoj objevování sil, které prostupují krajinu. Dnes už je těžké dojít k nějakému prokazatelnému závěru, avšak někdy v dávné minulosti byly oba Střepy zničeny. Jejich investitura – jejich síla – byla roztříštěna, jejich mysl rozervána a jejich duše poslána na Onen svět.

Nejsem si jistá, jestli jejich síla ještě na čas zůstala nezkrocená pustošit svět, nebo jestli byla okamžitě spoutána. To všechno se odehrálo ještě před historií osídlení Selu.

V tuto chvíli je podstatná část síly bohů Moc a Vlast uvězněna v Kognitivní říši. Tyto síly, které tvoří bipolární jednotku, jsou na-

zývány Dor. Jsou to násilně spojené protiklady připravené k explozivnímu úniku a vytvářejí energii, která je základem různých – mnohočetných – forem magie na Selu.

Protože Kognitivní říše má jasná umístění (na rozdíl od Spirituální říše, která je sídlem většiny investitur), je magie na Selu značně závislá na fyzické pozici. Kromě toho hrají na Selu velmi významnou roli vnímání a úmysl, a to až do té míry, že jazyk nebo podobné funkce přímo formují magii, která je vytažena z Kognitivní říše a použita.

Toto prolínání jazyka, místa a magie na této planetě je natolik nedílnou součástí celého systému, že i nepatrná změna některého z těchto faktorů hluboce ovlivní dostupnost Doru. Skutečně jsem přesvědčená, že sama krajina se stala nositelkou investitury až do té míry, že v sobě má zvláštní rostoucí vědomí sama sebe, které je na jiných planetách kosmíru nevídané. Nevím, jak se to stalo a jaké to může mít důsledky.

Začala jsem uvažovat, jestli se na Selu neděje něco většího, než my na univerzitách v Silverlightu předpokládáme. Něco, co má své počátky ukryté hluboko v minulosti. Možná něco vědí Ireové, ale ti o tom nemluví a moje žádosti o spolupráci opakovaně zamítli.

Krátce bychom měli zmínit tak zvané seony a skaze, zlomky investitury s vědomím vlastní identity, které si osvojily lidské vzorce chování. Domnívám se, že tyto zlomky přímo souvisejí se záhadou podstaty Selu.

Zbytek soustavy není příliš významný. I když je tu řada dalších planet, v obyvatelné zóně se vyskytuje pouze jedna a její obyvatelnost je sporná. Planeta je pustá, nehostinná a vystavená extrémním prашným bouřím. Díky své blízkosti ke slunci Mashe je nepříjemně horká i pro toho, kdo strávil značnou část života na Denní straně Taldainu.

CÍSAŘOVA DUŠE

PROLOG

Gaoton zkoumavě přešel prsty po tlustém plátnu. Měl v rukou jedno z největších uměleckých děl, jaká kdy viděl. Bohužel to však byl podvrh.

„Ta ženská je nebezpečná,“ ozvalo se šepem za ním. „To, co dělá, je odporné.“

Gaoton hodil plátno do červenooranžových plamenů v krbu a přimhouřil oči. Zrak už mu v jeho věku nesloužil tak dobře jako dřív. *Ta přesnost*, pomyslel si a díval se na jednotlivé tahy štětce a tlusté vrstvy olejových barev. Přesně stejné jako na originále.

Sám by si byl nikdy žádných chyb nevšiml. Květu, který je nepatrně posunutý. Měsíce, který je sotva znatelně níž. Odborníci nad tím strávili celé dny, než tyto chyby odhalili.

„Tahle ženská patří k nejlepším falzifikátorům na světě.“ Ty hlasy patřily Gaotonovým kolegům, arbitrům. Byli to nejdůležitější úředníci říše. „Ví se o ní po celém císařství. Musíme ji exemplárně opravit.“

„Ne.“ To byla Frava, hlavní arbitr. Měla ostrý, nosový hlas. „To by byla škoda. Na to má pro nás moc velkou cenu. Tahle ženská nás může zachránit, toho musíme využít.“

Jak? pomyslel si znovu Gaoton. Jak může člověk schopný takového mistrovství využívat svých schopností jen jako padělatel? Proč nemaluje svoje vlastní originály? Proč není sama umělkyně?

Tomu musím přijít na kloub.

„Ano,“ pokračovala Frava. „Je to zlodějka a podvodnice a dělá hroznou věc. Ale já přijdu na to, jak ji ovládnout, a s její pomocí se dostaneme z té kaše, ve které vězíme až po uši.“

Ostatní mumlali nesmělé námitky. Žena, o které byla řeč, Wan ŠaiLu, byla víc než jen obyčejná umělkyně. Mnohem víc. Dokázala měnit samotnou podstatu věcí. Proč by se měla učit malovat? Umění není přece vůbec nic proti jejím mystickým schopnostem.

Samé otazníky. Gaoton vstal ze svého místa u krbu. Ostatní stáli jako spiklenci kolem Fravina stolu a dlouhé barevné hábity se jim třpytily ve světle plamenů. „Souhlasím s Fravou,“ prohlásil Gaoton.

Ostatní se na něj podívali. Nešetřili slovy, jak málo jim záleží na tom, co právě řekl, ale jejich postoj vypovídal o něčem jiném. O respektu, který je v nich hluboce zakořeněn a který si najednou uvědomili.

„Pošlete pro ni,“ řekl Gaoton a vstal. „Rád si poslechnu, co nám k tomu řekne. Myslím, že ji nebude tak snadné ovládat, jak si myslí Frava, ale nemáme na vybranou. Buď využijeme jejích schopností, nebo se budeme muset vzdát vlády nad císařstvím.“

Námitky umlkly. Kolik let už uplynulo od chvíle, kdy se Frava s Gaotonem na něčem shodli – natož na tak rozhodující věci, jako je využít služeb falzifikátora?

Ostatní arbitři jeden po druhém postupně přikyvovali.

„Tak budiž,“ řekla Frava tiše.

DEN DRUHÝ

Šai zatlačila nehtem do kamene ve zdi své vězeňské cely. Kousek se vydrolil. Promnula prach mezi prsty. Vápenec. Podivný materiál na stavbu vězení, ale celá zeď z vápence nebyla, jen tenhle kousek.

Usmála se. Vápenec. Tahle drobná vápencová žíla se snadno přehlédla, ale jestli se nespletla, má už konečně všech čtyřiačtyřicet druhů kamene, z nichž je kruhová cela postavena. Klekla si vedle pryčny, která jí sloužila za lůžko, vzala vidličku, ohnula jí všechny zuby, jen jeden nechala, a vyryla si poznámky do dřevěné nohy postele. Neměla brýle, a tak musela mhouřit oči.

Aby mohla něco falzifikovat, musela vědět všechno o minulosti té věci a znát její podstatu. Byla už skoro hotová. Radost ji však brzy přešla, když si všimla v mihotavém světle svíčky jiných poznámek vyrytých na noze postele. Byly to její záznamy o době, kterou ve vězení strávila.

Tak málo času, pomyslela si. Jestli počítala dobře, zbývá do její veřejné popravy pouhý den.

Nervy jí vibrovaly jako struny. Jeden den. Jediný den na to, aby vytvořila otisk a utekla. Jenže nemá kámen, z kterého by udělala razidlo, má jen kus dřeva a místo nástrojů jenom vidličku.

Bude to neuvěřitelně těžké. A o to tu šlo především. Cela byla postavena pro lidi jako ona, a proto se jako materiál použilo tolik růz-

ných druhů kamene, aby bylo těžké je falzifikovat. Určitě pocházejí z různých lomů a každý má jinou historii. Když ví to málo, co ví, bude téměř nemožné zeď falzifikovat. A i kdyby se jí povedlo kámen přeměnit, určitě má cela někde skrytou nějakou další pojistku, která jí v útěku zabrání.

U všech nocí! To se dostala do pěkné kaše.

Dopsala a dívala se na zohýbanou vidličku. Odštípla kousek kame-
ne na provizorní otisk a potom začala rýt do dřevěné kliky. *Z toho-
hle se nedostaneš, holka*, pomyslela si. *Jedině... že by to šlo nějak jinak.*

Šest dní strávila hledáním jiné cesty. Zneužít stráže nebo je pod-
platit, aby se dozvěděla něco o duši cely, které má udělat otisk. Ale
všechno bylo marné.

Daleko nahoře se otevřely vstupní dveře k celám.

Šai vyskočila na nohy a zastrčila si za zády vidličku za opasek. Že
už by pro ni šli na popravu?

Po vězeňské chodbě duněly těžké boty. Mžourala očima na muže,
kteří vešli do cely. Čtyři z nich byli hlídači. Doprovázeli vysokého
muže s protáhlými rysy a dlouhými prsty. Grand. Příslušník rasy,
která vládne císařství. Měl modrý hábit, což znamenalo, že je to niž-
ší funkcionář prověřený pro službu ve vládě, ale ne příliš vysokého
postavení.

Napjatě čekala.

Grand se sklonil a prohlížel si ji přes mříž. Chvilku tak stál a po-
tom kývl na strážce, aby mříž odemkly. „Chtějí s tebou mluvit arbitři,
podvodnice.“

Šai couvla, když otvírali mříž ve stropě cely. Potom jí spustili že-
břík. Opatrně vylezla nahoru. Kdyby ona měla někoho odvést na
popravu, udělala by to tak, aby si myslel, že jde někam jinam, aby
nekladl odpor. Jenže oni jí ani nedali pouta, když ji vedli z cely.

Podle toho, kudy šli, se zdálo, že ji skutečně vedou do pracovní
arbitrů. Uklidnila se. Čeká ji tedy něco nového. Že by jí ještě dali
šanci? Neměli ji především vůbec chytit, ale s tím už teď nic neudělá.
Nechala se obelstít císařským šaškem. Uvěřila mu. Vzal její kopii *Mě-
síčního žezla*, vyměnil ji za originál a s tím pak utekl.

Strýc Wan ji vždycky učil, že naletět někomu je základní zákon
lidského života. I kdyby byl člověk sebechytřejší, vždycky se najde
někdo ještě prohnanejší. Žij s tímhle vědomím a nikdy ti nestoupne
sebevědomí do hlavy natolik, abys usnul na vavřínech.

A tak posledně prohrála. Ale tentokrát vyhraje. Zbavila se frustrace, že se nechala chytit, a rozhodla se chopit téhle nové šance, ať je jakákoliv. Popadne ji za pačesy a vyhraje.

Tentokrát jí nešlo o bohatství, ale o holý život.

Hlídači byli Úderníci – tak jim tedy říkali Grandi. Oni sami se původně nazývali Mulladilové, ale jejich národ se natolik vmísil mezi ostatní obyvatele říše, že už jen málokdo znal jeho pravé jméno. Úderníci byli vysocí, štíhlí lidé světlé pleti. Vlasy měli skoro stejně tmavé jako Šai, ale kudrnaté. Ona je měla rovné. Snažila se nepřipadat si vedle nich malá. Ona sama byla Majponka. Majponi byli spíše drobní.

„Vás si pamatuju,“ řekla Úderníkovi v čele skupiny, která ji vedla, nejspíš kapitánovi. Z jeho účesu bylo vidět, že obvykle nenosí helmu. Úderníci byli u Grandů v oblibě a ne jeden se dočkal povýšení. Tenhle zrovna nezapřel elán. Ta nablýskaná výstroj, ta jiskra v oku – bylo na něm vidět, že čeká, jaké významné události mu budoucnost přinese.

„Vy jste měl toho koně,“ pokračovala Šai. „Když jste mě chytili, tak jste mě hodil přes koně. Vysokýho, bílýho. Gurský hřebec. Krásný zvíře. Vy se v koních vyznáte.“

Úderník se díval stále před sebe, ale mumlal si pod vousy: „Já si to teda vychutnám, až tě budem zabíjet, ženská.“

Krása, pomyslela si Šai, když vešli do císařského křídla paláce. Byl plný nádherných kamenných ozdob ve starém lamijském stylu; s mramorovými sloupy s reliéfním zdobením. Mezi sloupy stály obrovské nádoby, napodobeniny lamijské keramiky z dávných dob.

Nakonec, pomyslela si, je stále u moci Dědictvá frakce, tak...

Z této frakce vzešel určitě císař i výbor pěti arbitrů, kteří ve skutečnosti měli v rukou velký díl moci. Tato frakce se náruživě hlásila ke kulturnímu dědictví, oslavovala a ctěla minulé kultury až do té míry, že nechala přebudovat své křídlo paláce podle historických předloh.

Šai měla podezření, že „staré“ nádoby mají na dně otisky, které je přeměnily z obyčejné kameniny na dokonalé kopie slavné keramiky.

Ano, Grandi pokládali schopnosti Šai za odporné, ale ve skutečnosti byl nelegální jen jeden způsob jejich uplatnění – falzifikace lidské duše, která dokázala změnit osobnost. Falzifikovat ale tímto způsobem věci a nemluvit o tom bylo běžné a dělalo se to často.

Takové falzifikátory využívala i říše, měla je však přísně pod kontrolou. Kdyby někdo otočil jednu z těchto nádob a odstranil otisk, který má na dně, stal by se z ní obyčejný hrnec bez ozdob.

Úderníci ji odvedli ke dveřím vykládaným zlatem. Když se otevíraly, stačila si všimnout červeného otisku na jejich vnitřní straně, který přeměnil dveře na dokonalou kopii staré umělecké práce. Strážce ji odvedly do útulné místnosti s praskajícím krbem, vysokými koberci a mořeným nábytkem. *Lovecký salonek z pátého století*, odhadovala.

Čekalo tu všech pět arbitrů Dědické frakce. Tři – dvě ženy a muž – seděli na židlích s vysokými opěradly u krbu. Další žena seděla u pracovního stolu přímo mezi dvojími dveřmi. Byla to Frava, představená arbitrů Dědické frakce a pravděpodobně nejvlivnější osoba v císařství po samotném císaři Ašravanovi. Prošedivělé vlasy měla spoutané zlatými a červenými stuhami do dlouhého copu. Šai dlouho přemýšlela, jak tuto ženu přelstít, protože Frava – mimo jiné – dohlížela na Císařskou galerii a měla své kanceláře v jejím sousedství.

Frava se evidentně neshodla s Gaotonem, starším Grandem, který stál vedle jejího stolu. Rychle se napřímil a zamyšleným gestem sepjál ruce za zády. Gaoton byl z vládnoucích arbitrů nejstarší. Říkalo se o něm, že má z nich všech nejmenší moc, ale že se těší císařově přízni.

Když Šai vešla, všichni ztichli. Prohlíželi si ji jako kočku, která právě převrhla starožitnou vázu.

Postrádala brýle, ale snažila se nemhouřit oči, když si prohlížela lidi kolem. Potřebovala se na ně dívat co nejdéle.

„Wan ŠaiLu,“ pronesla Frava a natáhla ruku po papíru na stole. „Máte na kontě dost rozsáhlý seznam přečinů.“

Ten způsob, jak to říká... O co té ženské jde? *Něco ode mě chce*, usoudila Šai. *To je jediný důvod, proč by si mě sem nechala takhle předvést.*

Na obzoru se jí pomalu začínala rýsovat šance.

„Vydávala jste se za šlechtičnu,“ pokračovala Frava, „vloupala jste se do Císařské galerie, měnila jste svou identitu falzifikací vlastní duše a nakonec jste se pokusila ukrást Měsíční žezlo. To jste si opravdu myslela, že nerozeznáme prachspřstý padělek tak významného kusu císařova majetku od originálu?“

To jste evidentně nerozeznali, pomyslela si Šai, *když si myslíte, že*

ten šašek utekl s originálem. Zachvěla se sebeuspokojením při pomyslení, že její kopie teď zaujímá významné místo v Císařské galerii.

„A co tohle?“ kývla Frava dlouhými prsty na jednoho z Úderníků, aby jí přinesl jakýsi předmět. Strážce položil na stůl obraz. Mistrovské dílo Hana ŠuXena *Lilie u jezírka*.

„Tohle jsme našli ve vašem pokoji v hostinci,“ pokračovala Frava a významně na obraz klepala prsty. „Je to kopie obrazu, který patří přímo mně, jednoho z nejslavnějších obrazů v císařství. Dali jsme to k posouzení znalcům. Prohlásili, že vaše kopie je přinejlepším amatérská.“

Šai se podívala Fravě do očí.

„Řekněte mi, proč jste tu kopii udělala,“ pokračovala Frava a naklonila se k ní blíž. „Je zřejmé, že jste ji chtěla vyměnit za originál v Císařské galerii. Ovšem přitom vám šlo především o *Měsíční žezlo*. Proč jste tedy chtěla ukrást i ten obraz? Jenom z chamtivosti?“

„Můj strýc Won,“ řekla Šai, „vždycky říkal, že člověk musí mít záložní plán. Nemohla jsem přece mít jistotu, že bude žezlo v galerii a ne v depozitáři.“

„Aha...“ poznamenala Frava. Nasadila blahosklonný a téměř až mateřský výraz, i když jím nedokázala skrýt viditelnou nenávist. „Žádala jste – jako většina vězňů – před popravou arbitrážní řízení. Jen tak z rozmaru jsem se rozhodla vaši žádost schválit, protože jsem byla zvědavá, proč jste padělala ten obraz.“ Zakroutila hlavou. „Ale, milá slečno, milost od nás čekat nemůžete. S tímhle obviněním? Jste ve velmi svízelné situaci, takže naše možnosti jsou omezené...“

Šai se podívala na ostatní arbitry. Ti, kteří seděli u krbu, jednání pravděpodobně nevěnovali velkou pozornost, ale aspoň spolu vzájemně nemluvili a poslouchali. *Něco se děje*, pomyslela si. *Mají starost*.

Gaoton stál stranou a prohlížel si Šai pohledem zcela prostým jakékoli emoce.

Frava s ní jednala, jako když napomíná malé dítě, ale nakonec naznačila jakousi naději. Celé to směřovalo k tomu, aby ji dostali pod kontrolu, aby jim v naději na svobodu odsouhlasila cokoliv.

Takže opravdu šance...

Nastal čas vzít věci do svých rukou.

„Vy ode mě něco chcete,“ řekla. „Jsem ochotná vyjednávat o ceně.“

„O ceně?“ podivila se Frava. „Slečno, ráno jdete na popravu! Kdybychom od vás něco chtěli, tak cenou bude váš život.“

„Ten mi patří odjakživa,“ namítla.

„No tak,“ pokračovala Frava. „Jste zavřená v cele ze třiceti různých druhů kamene.“

„Ze čtyřiceti čtyř.“

Gaoton uznale zvedl obočí.

U všech nocí! To bylo štěstí, že jsem se trefila...

Podívala se na Gaotona. „Vy jste si mysleli, že nepoznám ten mlýnskej kámen, co? Prosím vás! Já pracuju s otisky duše. Kameny jsem se naučila rozeznávat ještě v plenkách. Tenhle je evidentně z dolu v Laiu.“

Frava chtěla něco říct, ale nakonec se jenom pousmála.

„Jo, vím o ralkalestových plátech. Kov, který se nedá falzifikovat, schovaný za kamennou zdí celý,“ hádala. „Mělo mě to zmást. Ve skutečnosti byste celou z takových kamenů, jako je vápenec, nepostavili, protože by se vězeň mohl na otisk vykašlat a normálně se prokopat ven.“

Frava mlčela.

„Jenže s ralkalestem je problém,“ pokračovala Šai. „Není moc silnej. Jo, ta mříž na stropě celý byla pevná, přes tu jsem se nedostala. Ale tenký plát? To přece ne! Slyšeli jste o antracitu?“

Frava se zamačala.

„To je kámen, co hoří,“ poznamenal Gaoton.

„Dali jste mi svíčku,“ řekla a sáhla si za záda. Hodila provizorní otisk ve dřevě na stůl. „Takže stačilo udělat otisk zdi a přeměnit kámen na antracit. To nic není. Poznala jsem těch čtyřicet čtyři druhů. Dokázala bych je spálit a nakonec by roztavily ten plát kovu, co je ve zdi.“

Přitáhla si židli a sedla si ke stolu. Opřela se. Kapitán Úderníků za ní cosi zabručel, ale Frava sevřela rty a mlčela. Šai se uklidnila a tiše se pomodlila k Neznámemu Bohu.

U všech nocí! Tak oni mi to nakonec zbaštili! Měla strach, že toho vědí o otiscích dost, aby poznali, že lže.

„Chtěla jsem utéct dnes v noci,“ pokračovala. „Jenže asi mi chcete něco důležitýho, když se nerozpakujete využít takovýho vyvrhele, jako jsem já. Takže jsme se vrátili k té ceně.“

„Mohla bych vás nechat popravit rovnou,“ namítla Frava. „Tady na místě.“

„Ale nenecháte, že jo?“

Frava zaťala zuby.

„Já jsem říkal, že s ní tak snadno manipulovat nepůjde,“ poznamenal stranou Gaoton. Šai se zdálo, že na něj udělala dojem, ale přitom měl v očích cosi... náznak smutku? Byla to lítost? Zjišťovala, že tenhle starý muž je stejně nečitelný jako knihy ve svordštině.

Frava zvedla prst a kývla jím ke straně. Přišel sluha s malou krabičkou potaženou látkou. Šai poskočilo srdce, když ji viděla.

Muž povolil západky a otevřel víko. Krabička byla potažená jemnou látkou a uvnitř rozdělená do pěti oddílů na razidla. Každé válcové razidlo bylo dlouhé asi jako prst a široké asi jako palec statného muže. Pod víkem ležel na razidlech ošoupaný kožený notes. Šai se nadechla známé vůně.

Těm pečetím se říkalo esenciální znaky. Byly ze všech otisků nejsilnější. Každý esenciální znak náležel určité osobě a dokázal přepsat její historii, osobnost a na krátký čas i duši. Těchto pět esenciálních znaků náleželo Šai.

„Pět znaků k přepsání duše,“ poznamenala Frava. „Každý z nich je sám o sobě ohavnost. Protizákonná. Tyto esenciální znaky zničíme dnes odpoledne. Kdybyste byla utekla, stejně byste o ně přišla. Jak dlouho trvá jeden takový znak vytvořit?“

„Několik let,“ odpověděla šeptem.

Žádné další kopie neměla. Bylo příliš nebezpečné nechávat někde poznámky a nákresy, byť v úkrytu, protože by jí s jejich pomocí ostatní příliš viděli do duše. Nikdy nedávala tyto esenciální znaky z dohledu. Jenže jí je odebrali.

„Přijmete je jako odměnu?“ zeptala se Frava se svěřenými koutky, jako by mluvila o něčem shnilém nebo o zkaženém mase.

„Ano.“

Frava přikývla a sluha zavřel kufrík. „Tak teď vám vysvětlím, co uděláte.“

Šai nikdy neviděla živého císaře ani z dálky, natož aby se mu dívala do očí.

Císař Ašravan Paprsek osmdesáti sluncí – devětačtyřicátý vladař Růžového císařství – se ani nehnul, když do něho Šai strčila. Díval se tupě před sebe. Tváře měl růžové a zdravé, ale výraz prázdný, bez života.

„Co se stalo?“ zeptala se Šai, když vstala od císařova lůžka. Postel

byla opět ve starém lamijském stylu; s čelem ve tvaru fénixe, který se vzpíná k nebesům. Viděla obrázek takového čela postele v knize – zřejmě šlo tedy o falzifikát z nějakého takového zdroje.

„Atentát,“ odpověděl arbitr Gaoton. Stál na druhé straně postele vedle dvou doktorů. Z Úderníků sem směl vstoupit pouze jejich velitel Zu. „Před dvěma dny se sem vloupali vrazi a napadli císaře a jeho manželku. Císařovnu zavraždili. Císař dostal ránu do hlavy samostřílem.“

„No, na to tedy vypadá skvěle,“ poznamenala Šai.

„Vyznáte se ve scelování?“ zeptal se Gaoton.

„Moc ne,“ odpověděla. Její lidé tomu říkali falzifikace těla. Byl to proces, jímž dokázal velmi schopný doktor udělat přesnou kopii těla a tím na původním těle odstranit rány a jizvy. Musel to být ovšem skutečný mistr svého oboru. Musel znát každou tkáň, každý sval a žílu.

Scelování byl nový obor falzifikace, který Šai zatím do hloubky nestudovala. Kdyby se jí nepovedl obyčejný falzifikát, výsledkem bude špatné umělecké dílo. Ale kdyby se nezdařila falzifikace těla, zemřel by člověk.

„Naši scelovači patří k nejlepším na světě,“ pokračovala Frava a s rukama za zády došla k nohám postele. „Císař byl ošetřen okamžitě po atentátu. Rána na hlavě byla zahojena, jenže...“

„Mysl zahojena nebyla?“ dohadovala se Šai a znovu mávala rukou císaři před obličejem. „To se teda moc nevyznamenal.“

Jeden z doktorů si odkašlal. Byl drobný, ale uši měl jako okenice otevřené dokořán za slunečného dne. „Scelením se opraví tělo, obnoví se. To je ale, jako kdybyste dali třeba ohořelé knize novou vazbu. Bude vypadat přesně jako ta stará, bude celistvá, ale ta slova uvnitř – ta budou chybět. Dali jsme císaři nový mozek. Jenže je prázdný.“

„Jé! A zjistili jste, kdo se ho pokusil zabít?“

Všichni arbitři se na sebe podívali. Jistě, věděli to.

„Nejsme si jistí,“ odpověděl Gaoton.

„Jinými slovy,“ poznamenala Šai, „víte, kdo to byl, ale nemůžete to dost dobře dokázat a vznést obvinění. Takže nějaká z jiných frakcí u dvora?“

Gaoton vzdychl. „Uctívačská frakce.“

Šai tiše hvízdla. Dávalo to smysl. Kdyby císař zemřel, měla by Uctívačská frakce dost velkou šanci dostat se k vládě a posadit na trůn

svého člověka. Císař Ašravan byl ve svých čtyřiceti podle zvyklostí Grandů ještě dost mladý na to, aby mohl vládnout dalších padesát let.

Kdyby ho nahradil někdo jiný, všech pět arbitrů v této místnosti by přišlo o své pozice, což by zasadilo citelnou ránu jejich společenskému postavení. Klesli by na žebříčku moci a bohatství z vrchních míst až na ta nejnižší.

„Vrazi útok nepřežili,“ řekla Frava. „Uctívačská frakce stále neví, jestli jim ta léčka vyšla. Takže vy nahradíte císařovu duši...“ Zhluboka se nadechla: „Kopíí.“

Oni se zbláznili, pomyslela si Šai. Je nesmírně těžké udělat kopii vlastní duše, a to se nemusí začínat od nuly.

Arbitři netuší, co po ní chtějí. Pochopitelně. Chodí po kopiích starých dlaždic kolem kopií starých váz a nechávají si od doktorů scelovat tělo, jenže o tom nemluví jako o falzifikaci.

Falzifikace duše je pro ně něco odporného. Znamená to tedy, že je pro ně Šai opravdu poslední naděje. Nikdo z jejich okolí by ničeho takového nebyl schopen. Jenže ona nejspíš taky nebude.

„Dokážete to?“ zeptal se Gaoton.

Nemám tušení, pomyslela si. „Ano,“ odpověděla.

„Bude to muset být přesná kopie,“ prohlásila Frava nesmlouvavě. „Kdyby Uctívačská frakce pojala jakékoliv podezření, okamžitě po tom skočí. Císař nesmí udělat jedinou chybu.“

„Řekla jsem, že to dokážu,“ odpověděla Šai. „Ale bude to těžký. Budu potřebovat informace o Ašravanovi a o jeho životě. Všechno, co se dá sehnat. Začnu historií, ale ta je moc sterilní. Budu potřebovat mluvit s lidma, kteří ho dobře znali – sluhové, přátelé, členové rodiny. Psal si deník?“

„Ano,“ odpověděl Gaoton.

„Výborně.“

„To jsou ale tajné dokumenty,“ namítl jiný z arbitrů. „Chtěl je nechat zničit...“

Všichni v místnosti se k němu otočili. Polkl a sklonil hlavu.

„Dostanete všechno, co budete chtít,“ řekla Frava.

„Potom budu potřebovat zkušební osobu,“ pokračovala Šai. „Někoho, na kom si budu moct kopii testovat. Musí to být Grand, muž, někdo z císařova okolí, kdo s ním trávil hodně času a kdo ho dobře zná. Tím si ověřím, jestli jsem dobře vystihla jeho osobnost.“ U všech nocí! Vystihnout osobnost je až druhá věc. První je, aby se otisk chy-

til. A ani tím si nebyla jistá. „A budu samozřejmě potřebovat kámen na otisk.“

Frava si Šai prohlížela se založenýma rukama.

„No nemůžete přece čekat, že tohle dokážu bez otiskovýho kamene,“ poznamenala Šai suše. „Mohla bych ten otisk vyřezat do dřeva, kdyby nebylo zbytí, ale ono to bude těžký i tak. Takže kámen. Hodně kamene.“

„Dobrá,“ odpověděla Frava. „Ale budete celý ty tři měsíce pod dozorem. Přísným.“

„Tři měsíce?“ vyděsila se Šai. „Já to odhaduju tak na dva roky.“

„Máte na to sto dní,“ odpověděla Frava. „Vlastně už jen devadesát osm.“

Vyloučeno.

„Císařovu nepřítomnost jsme zatím vysvětlili smutkem nad ztrátou jeho ženy,“ řekla další z arbitrů. „Uctívačská frakce ovšem bude spekulovat, že je císař mrtev a my se snažíme získat čas. Jakmile uplyne sto dní izolace, veřejnost bude požadovat, aby se císař ukázal u dvora. Pokud se neukáže, je s námi konec.“

A s tebou taky, vyznělo jasně z jejích slov.

„Za to budu chtít zaplatit zlatem,“ prohlásila Šai. „Vezměte, kolik si myslíte, že budu chtít, a přidejte ještě jednou tolik. Z téhle země odejdu bohatá.“

„Platí,“ řekla Frava.

Bylo to moc snadné, pomyslela si Šai. *Hračka.* Stejně mají v plánu ji zabít, jakmile tohle dílo dokončí.

Dobře, zbývá jí devadesát osm dní na to, aby našla cestu, jak z toho ven. „Dejte mi ty záznamy,“ řekla. „Budu potřebovat nějaký prostor na práci, všechny svoje věci a spoustu zásob.“ Než si někdo stačil stěžovat, zvedla prst. „Svoje esenciální znaky ne, ale všechno ostatní. Nebudu pracovat tři měsíce v jednom oblečení. A jak o tom tak uvažuju, ať mi někdo hned připraví koupel.“

DEN TŘETÍ

Když byla Šai další den vykoupaná, najedená a poprvé od svého uvěznění odpočatá, zaklepal kdosi na dveře. Přidělili jí místnost. Byla malá, asi nejmenší kamrlík, co se v paláci našel, a zatuchle páchla. Před dveře jí postavili strážě, aby ji celou noc hlídaly. Z rozložení ohromného paláce usuzovala, že je v jednom z nejméně obydlených křídel, používaných spíše jako skladiště.

Stále to však bylo lepší než cela. O něco.

Když slyšela zaklepání, přestala zkoumat starý cedrový stůl a zvedla hlavu. Leštěnku asi neviděl, co je Šai na světě. Jeden z hlídačů otevřel dveře a vpustil dovnitř arbitra Gaotona. V ruce nesl krabici dlouhou asi jako dvě dlaně a hlubokou pár palců.

Šai se k němu vrhla a vysloužila si zlý pohled kapitána Zu, který stál vedle něho. „Držte se od Jeho Milosti v uctivé vzdálenosti,“ zabručel.

„A když ne, tak co?“ zeptala se podrážděně a vzala od arbitra krabici. „Probodnete mě?“

„Jednou si tu radost dopřeju.“

„Jo jo,“ poznamenala Šai, vrátila se ke stolu a otevřela víko krabice. Bylo v ní osmnáct razidel, hladkých a neporušených. Zachvěla se a jedno zvedla, chvilku ho držela a prohlížela si ho.

Měla zase své brýle a už nemusela mžourat. Také oblečení, které jí

vyhovovalo daleko víc než ty ušmudlané šaty. Měla na sobě hladkou červenou sukni pod kolena a blůzu na knoflíky. Grandi by to pokládali za nemoderní, protože se drželi historických hábitů a šátků, ale ty Šai připadaly depresivní. Pod blůzou měla přiléhavé bavlněné triko a pod sukni krátké legíny. Dáma nikdy neví, kdy bude muset odložit vrchní vrstvu oblečení a nasadit převlek.

„To je dobrý otiskový kámen,“ otáčela razidlem v rukou. Vyndala jedno z dlát, které mělo ostří tenké jako hrot špendlíku, a rýpla do něj. Byl to skutečně dobrý otiskový kámen. Rýpal se snadno a přesně. Byl měkký skoro jako křída, ale nedrolil se. Dalo se do něj rýt s velkou přesností a potom rytinu stabilizovat ohněm. Ten zanechal stopu na povrchu a kámen ztvrdl téměř na tvrdost křemene. Lepší otisk se dal získat už jedině z křišťálu, ale to bylo velmi složité.

Jako inkoust se používala jasně červená barva z olihní s příměsí vosku. Posloužil by jakýkoliv čerstvý organický inkoust, ale živočišná barviva byla vhodnější než rostlinná.

„Vy jste... ukradla vázu z haly?“ zeptal se Gaoton a zamračeně se otočil k předmětu po straně malé místnosti. Sebrala jednu z váz cestou z koupele. Jeden ze strážců se jí v tom snažil zabránit, ale Šai mu to vymluvila. Teď se červenal.

„Zajímalo mě, co dokážou vaši falzifikátoři,“ odpověděla, odložila nástroje a postavila vázu na stůl. Otočila ji na stranu a ukázala na červenou hlíněnou pečeť.

Falzifikátorskou pečeť nebylo těžké najít. Nebyla jenom otištěná na povrchu předmětu, ale byla zapuštěná do jeho materiálu a vytvářela jakýsi vzorec červených brázd. Okraj měla také červený, ale naopak vyvýšený jako reliéf.

Z pečeti se dalo vyčíst poměrně dost o jejich autorech. Tahle byla například velmi strohá. Žádné velké umění – na rozdíl od detailní filigránské práce na váze. Šai slyšela, že Dědická frakce je v trvalém kontaktu s polovzdělanými falzifikátory, kteří takováto díla vytvářejí ve velkých počtech jako na běžícím pásu.

„Naši pracovníci nejsou falzifikátoři,“ namítl Gaoton. „Tohle slovo vůbec nepoužíváme. Říkáme jim replikátoři.“

„To je totéž.“

„Oni se ale nedotýkají duše,“ trval na svém Gaoton. „Kromě toho má jejich práce za cíl vzdát čest minulosti a ne někoho obelstít nebo podvést. Naše repliky pomáhají lidem lépe pochopit naše dědictví.“

Šai zvedla obočí. Vzala do ruky kladívko a dláto a přiložila je pod určitým úhlem k vystouplému okraji pečeti na váze. Pečeť odolávala – byla v ní síla, která ji držela na místě – nakonec však přece povolila. Pečeť odskočila, rýhy zmizely... změnila se v obyčejný inkoust a ztratila všechnu sílu.

Barvy vázy okamžitě zbledly, až byla celá šedá, a tvar se zdeformoval. Otisk neměnil předmět jen vizuálně, ale přepsal celou jeho historii. Bez otisku byla váza šeredná. Tomu, kdo ji vyhodil, na ní nezáleželo. Možná předpokládal, že se stane předmětem falzifikace. Šai zakroutila hlavou a vrátila se k práci na nedokončeném otisku. Nebyl to otisk pro císaře – na to ještě zdaleka nebyla připravená – ale při rytí si vždycky vyčistila hlavu.

Gaoton pokynul strážím, aby opustily místnost. Zůstal s ním jenom Zu.

„Vy jste ztělesněná záhada,“ prohlásil směrem k Šai, když ostatní strážci odešli a zavřeli za sebou dveře. Sedl si na jednu z rozviklaných dřevěných židlí. Kromě omšelé postele, starého stolu a truhly byly jediným vybavením místnosti. Okno mělo zkřížený rám, kterým dovnitř táhlo, a zdi byly popraskané.

„Záhada?“ podivila se, zvedla razidlo a důkladně si je prohlížela. „Jaká záhada?“

„Jste falzifikátorka, takže vám nemůžu důvěřovat. Kdybych vás nenechal hlídat, utekla byste.“

„Tak mi tu ty strážce nechte,“ odpověděla a pokračovala v rytí.

„Pardon,“ namítl Gaoton, „ale jsem přesvědčený, že byste je za chvíli buď podplatila, nebo začala vydírat.“

Zu strnul.

„Bez urážky, kapitáne,“ poznamenal Gaoton. „Já vašim lidem velice důvěřuji, ale máme tu co do činění s mistrýní triků všeho druhu, lhářkou a zlodějkou. V jejích rukou se i vaše nejlepší strážce promění v hlínu.“

„Děkuju,“ poznamenala Šai.

„To nebyl kompliment. Všechno, čeho se dotknete, zkazíte. Měl jsem strach nechat vás pod obyčejným lidským dohledem i ten jediný den. Podle toho, co o vás vím, byste byla schopná očarovat i samotné bohy.“

Šai dál nerušeně pracovala.

„Nemohu se spolehnout ani na řetěz, že vás udrží na místě,“ po-

kračoval Gaoton tiše. „Protože vám musíme poskytnout otiskový kámen, abyste mohla pracovat na... svém problému. Klidně byste přeměnila řetěz v mýdlo a s úsměvem na rtech utekla.“

Z jeho slov bylo samozřejmě patrné, že vůbec nepochopil podstatu falzifikace. Falzifikát musí být věrohodný, jinak nebude fungovat. Kdo by chtěl dělat z řetězu mýdlo? To je absurdní.

Dokázala by však odhalit původ a složení řetězu a jedno nebo druhé přepsat. Přepsala by třeba jeho historii tak, že by jeden článek měl defekt, a to by jí umožnilo utéct. I kdyby přesnou historii řetězu neodhalila, mohlo by se jí stejně podařit uniknout – nedokonalý otisk sice nedrží dlouho, ale jí by stačila jen chvilka, aby dokázala defektní článek rozbít kladivem.

Mohli by ji spoutat řetězem z ralkalestu, nefalzifikovatelného kovu, ale tím by její útěk stejně jen oddálili. Při dostatku času a s otiskovým kamenem by už na nějaké řešení přišla. Udělala by falzifikát zdi, aby byla děravá a aby dírou řetěz protáhla. Udělala by falzifikát stropu, aby v něm byl volný kámen, který by vypadl a narušil slabé ralkalestové spoje.

Nechtěla by se ovšem pouštět do ničeho tak extrémního, pokud by vysloveně nemusela. „Nechápu, proč se o mě musíte bát,“ prohodila nad prací. „Ta práce, kterou jste mi dali, mě zajímá, a navíc jste mi slíbili bohatství. A to mi stačí, abych zůstala. Nezapomeňte, že z té cely, ve které jsem byla, bych bývala mohla utéct, kdykoli by se mi zachtělo.“

„No ano, jistě,“ řekl Gaoton. „V té cele jste se chtěla falzifikací dostat skrz zeď. Řekněte mi, jen tak ze zvědavosti – víte něco o antracitu? Říkala jste, že byste přeměnila celou zeď na antracitovou. Myslím, že nehoří dobře.“

Ten chlap je chytřejší, než si lidi myslí.

Od svíčky by se antracit nevzňal. Možná od papíru při správné teplotě, ale docílit dostatečné teploty by byl problém. „Dokázala bych vytvořit vhodné prostředí, měla bych dřevo z postele, a pár kamenů by se dalo přeměnit v uhlí.“

„Bez sušení v peci?“ namítl Gaoton pobaveně. „A bez měchů? Ale to je jedno, na tom teď nezáleží. Řekněte mi, jak byste přežila v cele, která hoří při obrovské teplotě? Ten požár by přece musel spotřebovat všechny vzduch. No jistě, vy byste přeměnila peřiny na netečný materiál a udělala byste si schránku, kde byste požár přečkala.“

Šai stále neklidně ryla. Ten způsob, jak to říká... Ano, on ví, že by to takhle udělat nemohla. Většina Grandů se ve falzifikaci nevyzná a tenhle člověk nebude o moc jiný, ale ví toho dost na to, aby si byl vědom, že způsobem, o němž byla řeč, by utéct nemohla. Stejně jako by nemohla přeměnit peřiny ve sklo.

Kromě toho přeměnit celou zeď na jiný typ kamene by bylo velmi obtížné. Musela by změnit mnoho věcí – pro každý typ přepsat historii těžby, aby doly byly poblíž naleziště antracitu a aby byl omylem vytěžen blok hořlavého kamene. To by byl obrovský úkol, bez specifické znalosti dolů a těžeb takřka nezvládnutelný.

Klíčem ke každé falzifikaci – bez ohledu na magii – byla věrohodnost. Lidé si šeptali o falzifikátorech, kteří mění olovo na zlato, a nikdy si neuvědomili, že mnohem snazší je to naopak. Najít historii kusu zlata, které někdo v průběhu času nastavil olovem... to byla velmi důvěryhodná lež. Opak by vyzněl velmi nepravděpodobně a otisk by dlouho nedržel.

„Vy mě udivujete, Vaše Milosti,“ poznamenala nakonec, „mluvíte jako falzifikátor.“

Gaoton se zatvářil kysele.

„Tohle kompliment byl,“ dodala.

„Já si vážím pravdy, slečno. Ne falzifikátu.“ Podíval se na ni a zatvářil se jako zklamaný dědeček. „Viděl jsem výsledky vaší práce. Ta kopie toho obrazu... byla obdivuhodná. Ale vznikla ve jménu lži. A teď si představte, co všechno byste dokázala, kdybyste se místo té honby za bohatstvím a podvodem soustředila na krásu a užitečnost.“

„Moje práce ale *je* krásná.“

„Není. Je to jen kopie toho, co udělal někdo jiný. Technicky je to skvělé, to jistě, ale chybí tomu duch.“

Málem jí ujela ruka s rydlem, jak byla strnulá napětím. Co si to ten chlap dovoluje? Vyhrožovat jí popravou je jedna věc, ale urážet její práci? Vždyť teď vypadá jako... jako by byla jedním z těch jeho falzifikátorů, kteří chrlí jednu vázu za druhou bez kouska citu!

S vypětím sil se uklidnila a nasadila úsměv. Teta Sol jí kdysi poradila, aby se usmívala vždycky při těch nejhorších urážkách a při těch drobných aby se zlobila. Jen tak jí nikdo nebude vidět do duše.

„A jak to mám teda dokázat?“ zeptala se. „Dospěli jsme k závěru, že jsem odporná a zlá a schopná utéct a vyplížit se z paláce. Nemůžete mě svázat a nemůžete věřit ani vlastním vojákům, že mě uhlídají.“

„No,“ poznamenal Gaoton, „protože jste schopná všeho, ohlídám si vás osobně.“

Byla by radši, kdyby ji hlídala Frava – připadalo jí, že by se s ní dalo snadněji manipulovat – ale bude to muset jít i takhle. „Když chcete,“ prohodila. „Ale pro člověka, který falzifikaci nerozumí, to bude nuda.“

„Já tu nebudu pro zábavu,“ namítl Gaoton a kývl na kapitána Zu. „Kdykoliv tu budu, bude mě hlídat kapitán Zu. On jediný ze všech našich Úderníků zná skutečný rozsah císařova zranění a jenom on ví, jaké s vámi máme plány. Ostatní strážci vás budou hlídat přes den a vy s nimi nesmíte mluvit o své práci. Nepřipustíme žádné fámy o tom, co se tu děje.“

„Nemusíte se bát, že bych mluvila,“ odpověděla Šai pro změnu po pravdě. „Čím víc lidí ví o falzifikaci, tím méně je úspěšná.“ *Kromě toho, pomyslela si, kdybych o tom strážím řekla, tak je zabijete, aby se nevyzradilo tajemství.* Neměla Úderníky ráda, ale říši neměla ráda ještě víc a strážci vlastně byli svým způsobem jejími otroky. A ona se nezaplete do ničeho, v čem by měli bezdůvodně umírat lidé.

„Výborně,“ prohlásil Gaoton. „Druhá metoda, jak zajistit vaši... pozornost našemu projektu, čeká venku. Mohl byste, kapitáne?“

Zu otevřel dveře. Se strážci tu stála postava v plášti. Vstoupila dovnitř. Vešla mrštně, ale tak nějak nepřírozeně. Když Zu zavřel dveře, odložila kapuci a odhalila bílou tvář s červenýma očima.

Šai tiše sykla: „A to říkáte, že já dělám hnusný věci?“

Gaoton ji ignoroval a vstal, aby pozdravil příchozího. „Řekněte jí to.“

Nově příchozí zkoumavě položil dlouhé bílé prsty na dveře. „Dám to sem,“ poznamenal. „Jakmile z téhle místnosti odejde, nebo když změní pečeť na dveřích, budu to hned vědět. A mí mazlíci si pro ni přijdou.“

Šai se zachvěla. Podívala se na Gaotona. „Krvemor? Vy jste si do paláce pozval krvemora?“

„Tenhle už se nám osvědčil,“ odpověděl Gaoton. „Je loajální a diskrétní. A také výkonný. Občas... zkrátka musíme sáhnout po pomoci z temnot, abychom odvrátili ještě větší temnotu.“

Šai tiše sykla, když krvemor vyndal cosi z pláště. Hrubý otisk vyrobený z kosti. Jeho „mazlíci“ jsou určitě falzifikáty lidského života vytvořené z koster mrtvých.

Krvemor se na ni podíval.

Šai couvla. „Ale nechcete –“

Zu ji chytil za ruce. U všech nocí, ten měl sílu! Propadla panice. Esenciální znaky! Potřebuje svoje esenciální znaky! Kdyby je měla, mohla by se bránit, utéct...

Zu ji řízl do předloktí. Byla to mělká ranka, skoro ji ani necítila, ale bránila se. Krvemor přišel blíž a otřel ten svůj hrozný nástroj o její krev. Potom se otočil a přitiskl razidlo doprostřed dveří.

Zůstala na nich zářící červená pečeť. Měla tvar oka. Jakmile pečeť dokončil, pocítila Šai v místě rány ostrou bolest.

Zalapala po dechu, oči dokořán. Tohle si jí ještě nikdy nikdo nedovolil udělat. To ji snad měli raději popravit. Než tohle...

Ouládej se, řekla si nuceně. Nebud' padavka.

Zhluboka se nadechla a najednou byla někdo jiný. Byla to taková hrubá falzifikace, jenom trik mysli, ale fungovalo to.

Vyprostila se ze Zuova sevření a vzala si kapesník, který jí podával Gaoton. Bolest ji postupně přešla. Zlostně se dívala na krvemora. Usmíval se. Měl bílé a skoro jako pokožka larvy průsvitné rty. Kývl na Gaotona, potom si dal na hlavu kapuci, vyšel z místnosti a zavřel za sebou dveře.

Šai se ze všech sil nutila pravidelně dýchat a uklidnit se. Krvemor si nepočíнал zrovna decentně. Takoví oni nejsou. Žádná jemnost, žádné umění, ale jenom triky a krev. Jenže to, co dělali, bylo účinné. Teď pozná, když Šai vyjde z místnosti, protože má na svém otisku její čerstvou krev. Jeho „živí mrtví“ mazlíci by ji podle toho našli, kdyby utekla.

Gaoton se rozvalil na židli. „Víte, co se stane, když utečete?“

Vrhla na něj nepřátelský pohled.

„Takže si uvědomujete, jak jsme zoufalí,“ řekl tiše. Seděl s propletenými prsty. „Kdybyste opravdu chtěla utéct, dáme vás krvemorovi a on si z vašich kostí udělá dalšího mazlíka. Tenhle slib mu stačil jako odměna, víc nechtěl. Tak se dejte do práce. Když ji uděláte dobře, tak tomuhle osudu uniknete.“

DEN PÁTÝ

Dala se do práce. Začala studovat informace o císařově životě. Jen málo lidí si dovedlo představit, jak moc je pro falzifikaci potřeba studovat. Přitom se dala snadno naučit. Stačilo mít pevnou ruku a smysl pro detail.

A k tomu odhodlání trávit týdny, měsíce nebo dokonce roky prací na jediném otisku.

Roky ale nemá. Spěchala, četla životopis za životopisem, zůstávala vzhůru dlouho do noci a psala poznámky. Nevěřila, že by dokázala to, co po ní chtějí. Vytvořit věrohodný falzifikát duše jiného člověka, zvláště za tak krátkou dobu, je nemožné. Takže z toho bohužel musí udělat představení a mezitím naplánovat útěk.

Nepouštěli ji z místnosti. Když potřebovala, použila nočník. A na koupání jí nosili vanu s teplou vodou a ručníky. Celou dobu byla pod dozorem, i při koupání.

Každé ráno za ní chodil krvemor obnovit pečeť na dveřích. Pokaždé od ní potřeboval trochu krve. Brzy měla ruce plné drobných jizev.

Často ji navštěvoval i Gaoton. Sledoval ji při studiu těma zkoumavýma očima... ale nenávisť v nich nebyla.

Jakmile si stanovila plán, dospěla k jednomu rozhodnutí – k útěku bude muset asi nějakým způsobem využít a zmanipulovat tohoto muže.

DEN DVANÁCTÝ

Šai přitiskla razidlo na desku stolu. Jako obvykle se otisk lehce vnořil do materiálu stolu. Otisk duše vždycky zanechával na předmětu hmatatelnou pečeť bez ohledu na jeho materiál. Potočila pečetí – inkoust to nerozmazalo, i když sama nechápala proč. Jeden z jejích učitelů jí říkal, že je to proto, že se pečeť dotýká přímo duše předmětu a ne jeho fyzického projevu.

Když na otisk zatlačila, zůstala po něm ve dřevě jasná červená pečeť, jako by v něm byla vyrytá. Proměna se šířila z pečetí jako vlna. Z omšelého šedého drolícího se cedru se stala krásná a udržovaná deska s přívětivou patinou, která odrážela světlo svíček stojících poblíž.

Šai položila na nový stůl ruce. Boky a nohy byly zdobeny jemnými řezbami a místy vykládané stříbrem.

Gaoton se napřímil a odložil knihu, kterou měl rozečtenou. Zu při pohledu na proměnu znejistěl a šel blíž.

„Co to bylo?“ zeptal se Gaoton.

„Už mi ty třísky šly na nervy,“ odpověděla Šai a pohodlně se opřela. Židle pod ní zavržala.

Gaoton vstal a došel ke stolu. Dotkl se ho, jako by zkoumal, jestli přeměna není jen nějaký prelud. Nebyl. Krásný stůl ovšem vypadal ve špinavé místnosti divně. „Tak to jste pracovala na tomhle?“

„Při vyřezávání si vždycky vyčistím hlavu.“

„Měla byste ale pracovat na svém úkolu,“ namítl Gaoton. „Tohle je lehkovážnost. Říše je v ohrožení!“

Ne, pomyslela si Šai. *Říše v ohrožení není. V ohrožení je jen vaše vláda nad ní.* Bohužel ani po jedenácti dnech ještě neznala žádnou Gaotonovu slabost a nevěděla, jak na něj.

„Já na tom pracuju, Gaotone,“ namítla. „Jenže je to složitý.“

„A proměnit ten stůl složité není?“

„Samozřejmě že je,“ odpověděla. „Musela jsem přepsat jeho minulost tak, že byl udržovaný a ne ponechaný zkáze tak, jak byl. To *tak* moc práce nedalo.“

Gaoton se zamyslel a potom došel ke stolu. „Ty řezby... a ta intarzie... na něm přece ale původně nebyly.“

„No, trochu jsem si tam něco přidala.“

Nebyla si jistá, jestli se otisk chytí, nebo ne. Pečeť se může během pár minut odpařit a stůl se vrátí do původního stavu. Ale přesto si byla dost jistá, že minulost stolu odhadla dobře. V některých pramelech o historii, které pročítala, byly zmínky o darech a o tom, odkud přišly. Odhadovala, že tento stůl pocházel z dalekého Svordenu a že to byl dar císaři, Ašravanovu předchůdci. Když se vztahy se Svordenem vyhrotily, císař stůl zavřel do této komory a nechal ho tu osudu.

„Já si na tenhle kus nábytku nevzpomínám,“ namítl Gaoton a stále si stůl prohlížel.

„A proč byste si na něj musel vzpomínat?“

„Uměním jsem se dost zabýval,“ odpověděl. „Pochází z dynastie Vivarovců?“

„Ne.“

„Tak je to imitace Chamrava?“

„Ne.“

„Tak co je to?“

„Nic,“ odsekla podrážděně. „Není to žádná imitace. Je to jen trochu vylepšený.“ Obecnou zásadou falzifikace bylo mírně vylepšit originál, protože lidé potom falzifikát přijmou jako něco originálu nadřazeného.

Gaoton vstal. Tvářil se ustaraně. *Zase si myslí, že tu mrhám talentem,* pomyslela si Šai popuzeně a odsunula stranou stoh nejružnějších výpovědí o císařově životě. Na její žádost je shromáždilo služebnictvo. Nechtěla vycházet jen z oficiálních pramenů. Potřebovala autentická vyprávění, ne sterilní spisy.

Gaoton se vrátil ke své židli. „Neumím si představit, že by přeměnit tenhle stůl nedalo skoro žádnou práci, i když to je určitě mnohem

jednodušší než to, co jste dostala za úkol. Obojí mi připadá neuvěřitelné.“

„Proměnit lidskou duši je nesrovnatelně těžší.“

„To v zásadě chápu, ale v podrobnostech už ne. Proč je to těžší?“

Podívala se na něj. *Chce víc vidět do toho, co dělám*, pomyslela si, *aby z toho vyvodil, jak se připravuju na útěk*. Věděl, že se na něj připravuje, samozřejmě. Přestože se oba tvářili jako by nic.

„Dobře,“ řekla, vstala a došla ke zdi. „Tak si promluvíme o falzifikaci. Ta vaše klec, do který jste mě zavřeli, měla zeď ze čtyřiačtyřiceti druhů kamene, což byla z větší části jenom past na mě – k odvedení pozornosti. Kdybych chtěla utéct, budu muset znát složení a původ každého kamene. Proč?“

„No abyste mohla udělat falzifikát zdi, ne?“

„Ale proč všechny?“ namítla. „Proč by nestačilo změnit jich jen pár? Přece bych si mohla udělat díru a tou prolézt.“

„Já...“ zamračil se. „Nemám tušení.“

Šai položila ruku na zeď místnosti. Byla vymalovaná, i když malba už se na několika místech loupala. Cítila jednotlivé kameny.

„Všechny věci existují ve třech doménách, Gaotone. Ve fyzické, kognitivní a duchovní, spirituální. Fyzická je to, co cítíme, kognitivní je, jak předmět chápeme a jak se reflektuje on sám. A spirituální, to je duše toho předmětu. Jeho esence, podstata. A způsob, jak souvisí s ostatními předměty a lidmi kolem.“

„Musíte pochopit,“ poznamenal Gaoton, „že já vašim pohanským pověřám nevěřím.“

„Jistě, vy uctíváte Slunce,“ odpověděla Šai s náznakem pobavení, který se jí nepodařilo tak docela skrýt. „Lépe řečeno Osmdesát sluncí – věříte, že i když vypadají všechna stejně, každý den vychází jiné. No, chtěl jste vědět, jak funguje falzifikace a proč bude těžké reprodukovat císařovu duši. Ty domény jsou v tom důležité.“

„Dobře.“

„A funguje to takhle – čím déle ten předmět existuje jako celek a čím déle ho tak okolí vnímá, tím silnější je jeho identita. Stůl je několik kusů dřeva, které drží pohromadě, ale my ho takhle nevnímáme. Ne, my ho vnímáme jako celek.“

Takže abyste mohl udělat kopii, musíte ho jako celek brát. A zrovna tak zeď. Existuje už dost dlouho na to, aby se vnímala jako celek. Třeba bych mohla vzít každý kámen zvlášť – možná si ještě zacho-

valy svou identitu – ale bylo by to moc složitý, protože ta zeď prostě chce být jeden celek.“

„Ta zeď,“ opakoval Gaoton, „chce být jeden celek.“

„Přesně tak.“

„Čímž ale předpokládáte, že ta zeď má duši.“

„Všechno má duši,“ odpověděla. „Každý předmět se nějak identifikuje. Rozhodující pro to je jeho obsah a smysl. A proto, pane arbitře, nemůžu jen tak přepsat osobnost vašeho císaře, udělat mu otisk a hotovo. Sedm zpráv, který jsem četla, uvádí, že jeho oblíbená barva je zelená. Víte, proč?“

„Ne,“ připustil. „Vy to víte?“

„Nejsem si úplně jistá,“ odpověděla. „Myslím si, že je to proto, že ji měl rád jeho bratr, který zemřel, když bylo Ašravanovi šest. Císař se na to fixoval, protože mu to připomíná mrtvého bratra. Možná v tom je i trocha nacionalismu, protože se narodil v Ukurgi a to má zelenou vlajku.“

Gaoton vypadal zaskočeně. „A to musíte vědět takovéhle detaily?“

„U všech nocí, samozřejmě! A tisíc dalších! Něco mi může uniknout. Něco mi určitě unikne. Většina z toho, doufejme, nebude vadit – nikomu nebude divný, když císař ještě nebude trochu ve své kůži, ale lidi se prostě mění. Pokud mi toho unikne moc, tak se nic nestane, protože se otisk nechytí. Aspoň ne na tak dlouho, aby to stačilo něco způsobit. Předpokládám, že kdyby se císaři musel dávat nový otisk každou čtvrt hodinu, tak by ta maškaráda asi byla trochu nápadná.“

„To předpokládáte správně.“

Povzdechla si, sedla si a dívala se do svých poznámek.

„Říkala jste ale, že to zvládnete,“ namítl Gaoton.

„Jo.“

„Už jste to dělala, sama na sobě.“

„Jenže sama sebe znám,“ odpověděla. „Znám svou historii. Vím, co můžu pozměnit, abych dosáhla toho, co chci. A i tak bylo vytvořit moje vlastní esenciální znaky těžký. A teď to musím dělat cizímu člověku. Navíc ta transformace musí být mnohem širší. A mám na to jen devadesát dní.“

Gaoton pomalu přikyvoval.

„Ještě mi řekněte,“ pokračovala, „co děláte, abyste udrželi lidi v přesvědčení, že císař je živý a v pořádku.“

„Co je potřeba.“

„No, to si nejsem jistá. Myslím, že uznáte, že jsem mnohem lepší falzifikátorka než většina ostatních.“

„Já myslím, že budete překvapena vy,“ namítl. „My jsme totiž především politici.“

„Jo, fajn. Ale posíláte mu jídlo, ne?“

„Samozřejmě,“ odpověděl. „Třikrát denně se mu do jeho pokojů posílá jídlo. Nádobí se vrací do kuchyně prázdné, ale císaře samozřejmě tajně krmí tekutou stravou. Napije se, když se mu to připomene, ale pořád se dívá do prázdna, jako kdyby byl hluchoněmý.“

„A nočník?“

„Nezvládá.“ odpověděl. „Dáváme mu pleny.“

„U všech nocí, lidi! To nikdo jako nevyměňuje nočníky? Vždyť to bude podezřelý! Služebný to hned roznese. Tyhle věci musíte mít promyšlený!“

Gaoton se začervenal. „Dohlídnu na to, i když se mi nelíbí představa, že by k němu do ložnice měl někdo chodit. To je další příležitost, aby vyšlo najevo, jak to s ním skutečně je.“

„Tak si na to vezměte někoho, komu věříte,“ poznamenala Šai. „Třeba udělejte opatření, že k císaři nesmí nikdo, kdo nemá kartu s vaší osobní pečeti. Jo, vím, co teď chcete říct. Víím moc dobře, jak jsou císařovy pokoje chráněné – to jsem totiž dost studovala, když jsem se chtěla vloupat do galerie. Vaše bezpečnostní opatření mají díry. Tak udělejte, co vám navrhuju. Čím víc vrstev ten bezpečnostní systém má, tím líp. Jestli vyjde najevo, jak je to s císařem, tak skončím zpátky v cele a budu zase čekat na popravu.“

Gaoton vzdychl, ale přikývl. „Co ještě navrhuje?“

DEN SEDMNÁCTÝ

Kolem rámu zkrouceného okna táhl Šai do pokoje chladný vzduch obtěžkaný vůní neznámého koření. Pronikal sem i tichý hukot jakéhosi veselí. Město venku slavilo Delbahad, svátek, který ještě před dvěma lety nikdo neznal. Dědická frakce však neustále objevovala nové a nové svátky z dávných dob a snažila se naklonit si jejich prostřednictvím veřejnost.

Jenže to nepomáhalo. Císařství není republika a jediný, kdo mohl mluvit do volby císaře, byli arbitři různých frakcí. Šai odvrátila pozornost od oslav a dál se věnovala císařovu deníku.

Rozhodl jsem se – konečně – přistoupit na požadavky své frakce, stálo v něm. Nabídnu se do pozice císaře, k čemuž mě tak často povzbuzoval Gaoton. Císaři Jazardovi ubývá sil a brzy se bude muset hledat nástupce.

Udělala si poznámku. Gaoton povzbuzoval Ašravana k usednutí na trůn. V další části deníku však Ašravan o Gaotonovi mluví s despektem. Proč ta změna? Dopsala poznámku a přešla k dalšímu záznamu, který byl o několik let mladší.

Osobní deník císaře Ašravana ji fascinoval. Psal ho vlastní rukou a doplnil ho požadavkem, aby byl po jeho smrti zničen. Arbitři jí ho půjčovali jen velmi neradi a s důrazným odůvodňováním. Císař nezemřel. Jeho tělo žije. Takže ještě není čas jeho záznamy pálit.

Mluvili sebestě, ale viděla jim v očích nejistotu. U všech bylo snadné odhadnout, co si myslí – až na Gaotona, jehož myšlení jí stále uni-

kalo. Necháпали smysl císařova deníku. Proč by jinak psal, lámali si hlavu, než pro potomky? Proč by měl jinak formulovat své myšlenky na papír, než pro lidi, aby si je přečetli?

To je stejné, pomyslela si, jako ptát se falzifikátora, proč ho těší udělat kopii a potom ji vidět vystavenou, aniž by kdokoli poznal, že předmět, který obdivuje, není originál, ale jeho práce.

Deník jí o císaři prozradil mnohem víc než oficiální historické spisy, a to nejen svým obsahem. Jeho stránky byly osahané a zašpiněné od toho, jak je neustále otáčely lidské prsty. Ašravan skutečně deník psal proto, aby ho někdo četl – on sám.

Jaké vzpomínky to Ašravan tolik hledal, že se k deníku neustále vracel a četl jej stále znova a znova? Byl marnivý a kochal se svými minulými úspěchy? Nebo byl naopak nejistý? Trávil hodiny nad těmi slovy, aby ospravedlnil své omyly? Nebo to dělal z jiného důvodu?

Otevřely se dveře. Už k ní chodili bez klepání. Proč by taky klepali? Stejně jí nedopřáli ani zdání soukromí. Byla stále vězněm, jenom teď o něco důležitějším než dřív.

Vešla Frava, elegantní dáma s protáhlou tváří, oblečená celá ve fialovém. Šedý cop měla protkaný tentokrát zlatými a fialovými stuhami. Na všechno dohlížel kapitán Zu. Šai si v duchu povzdechla a narovнала si brýle. Počítala s tím, že bude celou noc nerušeně studovat a plánovat, když Gaoton konečně odešel na slavnost.

„Dozvěděla jsem se,“ začala Frava, „že pokračujete nevalnou rychlostí.“

Šai odložila knihu. „No, ve skutečnosti dost rychle. Už se chystám začít s otiskem. Ale už jsem dnes říkala arbitru Gaotonovi, že budu potřebovat zkušební osobu, která císaře dobře zná. Spojení mezi nimi mi umožní vyzkoušet na tom člověku otisky. Na chvíli se chytí – ta chvíle mi bude stačit na to, abych si vyzkoušela, co potřebuju.“

„Dostanete ji,“ odpověděla Frava a přešla kolem dlouhého stolu s hladkým lesklým povrchem. Přejela po něm prstem a narazila na červenou pečeť. Poklepala na ni. „Tohle je ale pěst na oko. Když už si dáte tu práci s tím, aby ten stůl byl hezčí, tak proč tu pečeť neumístíte aspoň někam dospodu?“

„Protože jsem na svou práci pyšná,“ odpověděla. „Každý falzifikátor to hned vidí a podívá se, co všechno dokážu.“

Frava se ušklíbla. „Na něco takového byste pyšná být neměla. A navíc, smyslem toho, co děláte, je přece, aby se nepoznalo, že je to padělek, ne?“

„Někdy,“ odpověděla Šai. „Když chci napodobit podpis nebo udělat kopii obrazu. Ale skutečné falzifikátorství se ke svému autorovi hrdě hlásí. Ten otisk zkrátka patří k němu, ten je prostě svědectvím, jak to vzniklo. Na to může být člověk hrdý.“

V tom bylo tajemství jejího života. Být falzifikátorem zdaleka neznamenal jenom dělat otisky – bylo to umění imitace se vším, co k ní patřilo. Psaní, kreslení a malba, pečetě... Když se někdo učil být falzifikátorem – což její lidé dělali převážně v tajnosti – musel nejdřív zvládnout obyčejné imitace a kopie, než mohl zkusit začít s otisky.

Otisky byly na nejvyšší příčce falzifikátorského žebříčku a bylo nejtěžší je utajit. Jistě, zvnějšku byla na nějaké nenápadné místo na předmětu umístěna pečeť a potom byla nějak překryta. Šai to udělala nesčetněkrát. Jenže pokud bylo možné pečeť vypátrat, nemohl být falzifikát dokonalý.

„Nechte nás tu chvíli o samotě,“ řekla Frava kapitánovi Zu a strážím.

„Ale –“ zaprotestoval Zu a udělal krok dopředu.

„Nerada bych se opakovala, kapitáne,“ odsekla Frava. Zu cosi zabručel, ale poslušně se poklonil. Zle se na Šai podíval – tyhle zlé pohledy byly v poslední době na denním pořádku – a odešel s ostatními. S hlasitým cvaknutím zavřeli dveře.

Na dveřích stále viselo krvemorovo znamení, naposledy ho obnovil dnes ráno. Chodil většinou ve stejnou dobu. Šai si to pečlivě zaznamenávala. Když se někdy trochu zdržel, jeho pečeť začala slábnout. Vždycky však stihl přijít včas, aby ji obnovil. Ale kdoví, třeba někdy...

Frava se na Šai zkoumavě dívala. Zkoumavě a zároveň vypočítavě.

Šai se jí podívala zpříma do očí. „Zu čeká, že vám udělám něco hrozného, když nás tu nechá o samotě.“

„Zu je hlupák,“ odpověděla Frava. „Ale když je potřeba někoho zabít, tak se hodí. Tak doufejte, že nebudete mít tu čest.“

„Vy nemáte strach?“ zeptala se Šai. „Jste sama v místnosti se zlo duchem.“

„Spíš se zlodějkou,“ namítla Frava, došla ke dveřím a začala zkoumat svítící pečeť. „Vy mi neublížíte. Na to jste moc zvědavá, proč jsem poslala strážu pryč.“

No, pomyslela si Šai, *to zrovna moc dobře vím. I to, proč jste přišla zrovna ve chvíli, kdy si můžete být jistá, že všichni vaši spoluarbitři mají plné ruce práce na slavnosti.* Počkala, až jí Frava přednese svou nabídku.

„Napadlo vás,“ začala Frava, „jak by bylo... přínosné pro říši mít císaře, který naslouchá hlasu moudrosti, když k němu promluví?“

„To císař Ašravan nepochybně vždycky dělal.“

„Občas,“ připustila Frava. „Ale někdy byl... ukrutně naivní. Ale nebylo by úžasné, kdyby po svém znovuzrození tuhle naivitu v sobě prostě neměl?“

„Já jsem myslela, že chcete, aby byl přesně stejný jako dřív,“ poznamenala Šai. „Přesně stejná kopie sama sebe.“

„Jistě, jistě. Jenže vy jste proslulá jako jeden z největších falzifikátorů, co kdy žili, a já vidím to vaše obrovské nadání, když pracujete se svou duší. Určitě dokážete nahradit Ašravanovu duši přesnou kopií, a přitom docílit i toho, aby naslouchal moudrosti... když vyjde z úst určitých lidí.“

U všech nocí, pomyslela si Šai, tak ona si klidně přijde a řekne mi to na rovinu. To jako abych jí udělala zadní vrátka do císařovy duše. A ani se nezačervená. Že se nestydí!

„No... možná bych to dokázala,“ řekla zamyšleně. „Bylo by to ovšem obtížné. Takové úsilí by zasluhovalo odměnu.“

„Adekvátní odměna by samozřejmě byla na místě,“ odpověděla Frava a otočila se k ní. „Myslela jsem si, že máte možná v úmyslu po svém propuštění odejít z císařského sídla – ale proč? Tohle město by vám mohlo ležet u nohou, kdyby mu vládl správný císař.“

„Prosím, k věci, paní arbitryně,“ poznamenala Šai. „Čeká mě dlouhá pracovní noc, zatímco ostatní oslavují. Takže nemám zrovna mysl na slovní hříčky.“

„Ve městě kvete čilý černý obchod,“ řekla Frava. „Mívám zálibu v tom, že ho sleduji. A hodilo by se mi mít někoho, kdo ho pro mě povede. Svěřila bych vám tuhle roli, kdybyste udělala, o co vás žádám.“

Jejich typická chyba – předpokládají, že vědí, proč Šai dělá to, co dělá. A že skočí po takovéhle příležitosti, jako by pašerák a falzifikátor bylo totéž jenom proto, že obojí obnáší porušení nějakého zákona.

„To vypadá zajímavě,“ poznamenala a usmála se tím nejvěrohodnějším úsměvem – na kterém bylo až vidět, jak je falešný.

Usmála se i Frava. „Nechám vám čas na rozmyšlenou,“ odpověděla, otevřela dveře a zatleskala na strážě.

Šai klesla na židli, celá zděšená. Ne kvůli té nabídce – něco takového čekala už dávno – ale protože až teď pochopila, co to všechno

znamená. Nabídka černého obchodu byla samozřejmě jen zástěrka. Frava by jí nakonec něco podobného skutečně nabídnout mohla, ale neudělá to. I za předpokladu, že zatím nemá konkrétní plán, jak Šai zlikvidovat, je právě tato nabídka zpečetěním téhle eventuality.

A to ještě není všechno. Zdaleka ne. Právě mi nasadila do hlavy brouka – myšlenku, jak vložit císaři do duše ovladatelnost třetí osobou. Tudíž mé práci nebude důvěřovat. Bude čekat, že si tahle zadní vrátka udělám především sama pro sebe, že možnost Ašravana ovládat nedám jí, ale nechám si ji já sama.

A co z toho plyne?

Především to, že má Frava v záloze ještě dalšího falzifikátora. Možná není tak nadaný a odvážný, aby dokázal udělat otisk něčí duše, ale stačí na to, aby na Šai dohlížel a případná zadní vrátka, která si v otisku nechá, objevil. Tenhle falzifikátor bude mít větší důvěru a dokáže přepsat to, co vytvoří Šai, aby vložil do otisku císařovy duše Fravin vliv.

A bude nakonec schopen za Šai její práci dokončit, pokud se s ní ona dostane dostatečně daleko. Šai měla původně v úmyslu celých sto dní věnovat tomu, jak vytvořit plán na útěk, ale najednou si uvědomila, že ji vlastně mohou kdykoliv odvolat a zlikvidovat.

Čím blíž bude dokončení projektu, tím to bude pravděpodobnější.

DEN TŘICÁTÝ

Tohle je nové,“ prohlásil Gaoton a zkoumavě si prohlížel okno z barevného skla.

„Jeho předloha byla pro Šai zvláště inspirativní. Pokusy vy-
lepšit okno se jí opakovaně nedařily. Okno se pokaždé po pěti minu-
tách vrátilo do původní podoby, popraskané a zprohýbané.

Potom našla kousek barevného skla zaražený na jedné straně do rámu. Uvědomila si, že okno nejspíš kdysi mělo barevné sklo jako většina ostatních v paláci. Jenže se rozbilo a pokroutilo a vznikly tak štěrbin, kterými do místnosti táhlo.

A místo aby se okno nechalo opravit do původního stavu, vyměnili jenom sklo za obyčejné a popraskaný rám nechali svému osudu. A tak Šai opravila okno otiskem, který umístila na spodní hranu rámu a kterým přepsala jeho historii tak, že bylo objeveno a opraveno mistrem svého řemesla. Otisk se okamžitě chytil a okno bylo znovu krásné.

A ona opět propadala romantickým náladám.

„Slíbil jste mi na dnešek tu pokusnou osobu,“ řekla a sfoukla prach z čerstvě vytesaného otisku. Na jeho zadní stranu – naproti pečlivě, složité rytině – vyryla sérii rychlých tahů. Tím končila každý otisk. Byl to dokončovací znak, jakési znamení, že další rýhy už se do něj dělat nebudou. Šai ho vždycky vyryla ve tvaru siluety MajPon, svého domova.

Jakmile byly poslední rýhy hotové, podržela otisk nad plamenem. Otiskový kámen se plamenem vytvrdil a otisk získal pevnost a odol-

nost. Tentokrát to však dělat nemusela. Stačily jenom dokončovací tahy na spodní straně a jako materiál mohla použít cokoliv, pokud byla rytina přesná. Přesto byl ale otiskový kámen ceněn právě proto, že se dal tvrdit.

Jakmile byl celý otisk černý od kouře z plamene – nejdřív z jedné strany a potom z druhé – zvedla ho a silně foukla. Její dech rozvířil saze a odhalil pod nimi krásu červeno-šedého kamene.

„Ano,“ přisvědčil Gaoton. „Pokusnou osobu. Vedu vám ji, jak jsem slíbil.“ Přešel malou místnost ke dveřím, kde stál Zu.

Šai se opřela o opěradlo židle, kterou si před pár dny upravila dalším otiskem, aby byla pohodlnější, a čekala. Vsadila se sama se sebou, jestli ta osoba bude někdo z císařských stráží nebo nějaký nižší úředník, třeba Ašravanův písař. Koho arbitři donutí vyhovět rozměrům Šai ve jménu všeobecného dobra?

Gaoton si sedl na židli ke dveřím.

„Tak co?“ zeptala se Šai.

Zvedl obě ruce. „Můžete začít.“

Šai spustila obě chodidla na podlahu a napřímila se. „S váma?“

„Ano.“

„Vy jste ale arbitři! Jeden z nejmocnějších lidí v zemi!“

„Ále,“ poznamenal, „ani jsem si nevšiml. Vyhovují vašim požadavkům. Jsem muž, narodil jsem se v Ašravanově rodišti a dobře ho znám.“

„Jenže...“ Nakonec se odmlčela.

Gaoton se naklonil dopředu a sepal ruce. „Probírali jsme to celé týdny. Vzali jsme v úvahu jiné možnosti, ale já jsem byl rozhodnutý, že nemůžeme při nejlepší vůli chtít po nikom z našich lidí, aby podstupoval tuhle černou komedii. Nebyla jiná možnost než nabídnout přímo někoho z nás.“

Šai se zachvěla. *Frava by tohle určitě nařídila někomu jinému*, pomyslela si. *A ostatní taky. Na tom jste musel trvat jedině vy, Gaotone.*

Pokládali ho za soupeře. Možná byli dokonce rádi, když se stal cílem té navenek zvrácené aktivity Šai. Její plán byl zcela neškodný, ale o tom nemá šanci Grandy přesvědčit.

Opět tedy bojovala sama se sebou a snažila se Gaotonovi navodit příjemnou atmosféru. Posunula si židli k němu a otevřela krabičku s otisky, na nichž pracovala poslední tři týdny.

„Tyhle otisky se nechytnou,“ řekla a jeden z nich zvedla. „Tak se říká tomu, když je změna příliš nepřírozená, a tak prostě nevydrží.“

Pochybuju, že vás změní na víc než na minutu – a to ještě za předpokladu, že jsem je udělala správně.“

Gaoton chvilku váhal a potom přikývl.

„Lidská duše je jiná než duše věcí,“ pokračovala. „Člověk pořád roste, mění se, někam se posouvá. A tím se opotřebovává otisk, který dostane. To se u věcí nestává. A takhle fungují i ty moje esenciální znaky. Po šestatřiceti hodinách je po nich.“

„A... císař?“

„Když se mi to povede,“ pokračovala Šai, „tak se mu bude muset otisk obnovovat každé ráno. Podobně jako to dělá ten krvemor tady na dveřích. Ale já do toho otisku tomu císařovu falzifikátu přidám schopnost pamatovat si a vyvíjet se a učit se – takže se nebude vracet každé ráno do stejného stavu, ale bude moct budovat na základech, které mu dáme. Jenže lidské tělo se unaví a potřebuje spánek a potom se musí otisk obnovit. Naštěstí to může udělat kdokoli, mohl by to zvládnout i sám Ašravan – za předpokladu, že je otisk připravený správně.“

Podala Gaotonovi razidlo. Zvědavě si ho prohlížel.

„Dnes použiju několik otisků,“ řekla. „Každý na vás něco trochu změní. Protože nejste Ašravan, tak se ty změny nechytí. Ale historii máte oba dost podobnou, takže aspoň na chvilku budou otisky držet, pokud jsem je udělala správně.“

„Takže tohle je... model císařovy duše?“ zeptal se a stále si prohlížel razidlo.

„Ne tak docela. Je to napodobenina jen malého kousku. A nejsem si ani jistá, jestli vůbec bude fungovat. Pokud vím, tak se o něco podobného ještě nikdy nikdo nepokoušel. Ale říká se, že lidi už cizí duše falzifikovali k... nekalým účelům. Vycházím jen z toho mála, co se o tom ví. Pokud vím, tak pokud na vás budou otisky držet aspoň minutu, měly by na císaři držet mnohem déle, protože vycházejí z jeho vlastní minulosti.“

„Kousek císařovy duše,“ poznamenal Gaoton a vrátil razidlo Šai. „Takže tyhle... zkušební otisky pak nakonec nepoužijete?“

„Ne, ale předám z nich to, co bude fungovat, do většího. Tyhle malý si můžete představovat jako písmena na velikém svitku. Až ho dokončím, dám je všechny dohromady a bude z nich příběh. Příběh o lidské minulosti a osobnosti. Jenže bohužel, i když se otisk chytí, najdou se určité rozdíly. Myslím, že byste mohl začít šířit zprávy

o tom, že byl císař zraněn. Ne nijak vážně, to ne, ale že prostě dostal ránu do hlavy. Tím se pak ty nesrovnalosti vysvětlí.“

„Jenže zatím už se začínají šířit řeči, že císař zemřel,“ poznamenal Gaoton. „To přišlo od Uctívačské frakce.“

„No tak to musíte upřesnit, že byl jenom zraněn.“

„Ale –“

Šai zvedla razidlo. „I když se mi povede nemožný – což mi teda opravdu běžně nevychází – část císařových vzpomínek bude ve falzifikátu pochopitelně chybět. Bude v něm jen to, co jsem o něm vyčetla, nebo co jsem si domyslela. Ašravan měl určité spoustu soukromých rozhovorů, který se prostě do toho falzifikátu nemají šanci dostat. Vtisknu mu schopnost leccos předstírat – pro to mám zvláštní pochopení –, ale stejně s tím moc nezmůže. Jednou si někdo všimne, že má obrovský díry v paměti. Tak opravdu začněte s těma řečma, Gaotone. Budete je potřebovat.“

Přikývl a vyhrnul si rukáv, aby mu mohla nasadit otisk. Zvedla razidlo. Gaoton vzdychl, zavřel oči a znovu přikývl.

Přitiskla mu pečeť na tělo. Jako vždycky, když přitlačila, kladlo tělo odpor, jako by měl paži z kamene. Otisk se mírně zanořil. Byla z toho nervózní, když to dělala na lidském těle. Pootočila razidlem a potom je zvedla. Na Gaotonově paži po něm zůstala červená stopa. Vyndala z kapsy hodinky a sledovala ručičku.

Z otisku stoupaly proužky červenavého kouře. To se dělo, jenom když se dával na živá těla. Duše se tak bránila přepsání. Otisk se ale hned neodpařil. Šai se uklidnila a zatajila dech. Vypadalo to dobře.

Přemítala, jestli se bude bránit i císařovo tělo, až bude dávat otisk jemu. Nebo jestli ho přijme, protože bude cítit, že se tím napraví to, co se na něm pokazilo. Jako se třeba to okno tak snadno vrátilo do své původní, krásné podoby. Nevěděla.

Gaoton otevřel oči. „Funguje to?“

„Ještě nevím,“ odpověděla.

„Já se ale cítím normálně.“

„O to právě jde. Kdyby císař cítil, že na něj otisk působí, uvědomil by si, že se něco děje. A teď mi řekněte bez přemýšlení, jenom instinktivně – jaká je vaše oblíbená barva?“

„Zelená,“ odpověděl spontánně.

„A proč?“

„Protože...“ Odmlčel se a dal hlavu na stranu. „Prostě proto.“

„Co váš bratr?“

„Toho si skoro nepamatuju,“ pokrčil rameny. „Umřel, když jsem byl kluk.“

„To je dobře, že umřel,“ poznamenala Šai. „Byl by to hroznej císař, kdyby se dostal na trůn –“

Gaoton vyskočil. „Opovažte se o něm takhle mluvit! Já vás nechám...“ Strnul a podíval se na kapitána Zu, který nervózně sahal po meči. „Já... bratr...?“

Otisk přestával fungovat.

„Minuta pět,“ řekla Šai. „To vypadá dobře.“

Gaoton si dal ruce na hlavu. „Vzpomínám si na bratra. Ale... já přece žádného nemám a nikdy jsem neměl. A přesto si pamatuji, jak jsem si z něj dělal modlu. A vybavuji si tu bolest, když umřel. Tu hroznou *bolest*...“

„To přejde,“ řekla. „Ten dojem se vytratí jako zlý sen. Za hodinu už nebudete vědět, co vás to tak rozhodilo.“ Zapisovala si poznámky. „Myslím, že to byla přehnaná reakce, jak jste se bratra zastával. Ašra van měl svého bratra rád, ale nedával city moc najevo. Možná se styděl za to, že by byl lepším císařem než on.“

„Cože? Jste si tím jistá?“

„S tím bratrem? Určitě. Budu muset tu pečeť trochu poopravit. Ale v zásadě je dobrá.“

Gaoton seděl opřený a sledoval ji pohledem, v němž byla patrná snaha proniknout až do jejího nitra. „Vy víte o lidech hodně.“

„To patří k našemu vzdělání. Tím začínáme,“ odpověděla. „Ještě dřív, než se vůbec smíme dotknout otiskovýho kamene.“

„Takový potenciál...“ šeptal zamyšleně.

Dusila v sobě náhlý nával zlosti. Jak se opovažuje dívat se na ni takhle – jako kdyby mrhala životem? To, co dělá, má ráda. Vzrušuje ji to, naplňuje jí to život a posouvá dopředu. A to přece ona potřebuje, ne?

Vzpomněla si na jeden specifický esenciální znak, uložený společně s ostatními. Nikdy ho nepoužila, ale přesto byl pro ni ze všech pěti nejcennější.

„Tak zkusíme další,“ řekla a ignorovala Gaotonův pohled. Nemůže se urážet, to si nemůže dovolit. Teta Sol vždycky říkávala, že pýcha předchází pád.

„Výborně,“ odpověděl Gaoton. „Ale jedna věc mi vrtá hlavou. Z toho, co jste mi říkala, nedovedu pochopit, že na mně ty pečeti

aspoň chvíli drží. Vy přece ale potřebujete znát minulost té věci, aby na ní pečeť držela, ne?“

„Aby se chytila. To ano,“ odpověděla. „Ale jak jsem říkala, je to především záležitost věrohodnosti.“

„Jenže tohle je naprosto nevěrohodné! Já bratra nemám.“

„Ano. Zkusím vám to vysvětlit,“ řekla a opřela se. „Přepisuji vaši duši, aby byla shodná s císařovou – stejně jako jsem přepsala historii toho okna, aby mělo barevný sklo. V obou případech to funguje na principu známosti. Rám okna zná, jaké je okno z barevného skla. Kdysi v něm bylo. A i když to nové není úplně přesně stejné, otisk drží, protože okno odpovídá tomu, co se běžně oknem z barevného skla myslí.“

Strávil jste s císařem spoustu času. Vaše duše zná jeho duši zrovna tak, jako zná rám toho okna okno z barevného skla. Proto musím ty otisky zkoušet na někom, jako jste vy, ne na sobě. Když vám ten otisk dám, tak je to něco jako... jako když představím vaši duši kousíček něčeho známého. Ale funguje to právě jen na ten kousíček a jen v případě, že je ten kousíček podobný Ašravanově duši. Jak už jsem říkala, otisk se chytí jen na chvíli a pak ho vaše duše odmítne.“

Gaoton ji pobaveně sledoval.

„Asi vám to připadá jako pověřčivej blábol, co?“ poznamenala.

„Je to... trochu mystické,“ opáčil Gaoton a natáhl ruce. „Představa, že rám okna zná pojem barevného skla a že duše rozumí pojmu jin duše?“

„Protože věci existují nezávisle na nás,“ řekla a přitom připravovala další otisk. „My přemýšlíme o oknech, známe okna, co je okno a co okno není... teda myslím ve spirituální doméně. A ono to žije tak nějak samo o sobě. Věřte tomu nebo ne, na tom nezáleží. Teď jde o to, že na vás prostě můžu tyhle otisky vyzkoušet, a jestli se chytí aspoň na minutu, tak je to dobrý znamení, že jsem to trefila dobře.“

V ideálním případě bych to měla vyzkoušet přímo na císaři, jenže on by mi ve svém stavu stejně nedokázal odpovídat na otázky. Já potřebuju nejen vyzkoušet, jestli se otisk chytí, ale taky dát jednotlivé otisky dohromady, a k tomu musím znát vaše pocity, abych to mohla sesadit a upravit. Tak dáte mi, prosím, zase ruku?“

„Jistě.“ Gaoton se uklidnil a Šai mu přitiskla na paži další pečeť. Pootočením ji zajistila, ale jakmile pečeť sundala, otisk se vytratil do obláčku červenavé páry.

„Sakra,“ zaklela.

„Co se stalo?“ zeptal se Gaoton a sáhl si prsty na paži. Zůstala mu na nich šmouha od inkoustu. Otisk zmizel tak rychle, že se inkoustu nestačil ani dotknout. „Co jste to se mnou udělala teď?“

„Vypadá to, že nic,“ odpověděla a zkoumala razidlo. Nenašla na něm žádnou chybu. „Prostě jsem to udělala špatně. Úplně špatně.“

„A co to bylo?“

„Důvod, proč se Ašravan rozhodl stát císařem,“ odpověděla. „U všech nocí, byla jsem si jistá, že zrovna tohle mám dobře.“ Zakroutila hlavou a odložila pečeť. Jak se zdálo, Ašravan tedy nepřistoupil na nabídku, že se stane císařem, protože chtěl přesvědčit rodinu o tom, co dokáže, a vymanit se ze stínu svého bratra.

„Já vám řeknu, proč to udělal,“ poznamenal Gaoton.

Podívala se na něho. *Aha, na trůn Ašravana postrčil on*, pomyslela si. *A Ašravan ho za to neměl rád, myslím.*

„Jo? Tak proč?“

„Chtěl změnit spoustu věcí,“ řekl Gaoton. „V zemi.“

„Ale v deníku o tom nic nepíše.“

„Ašravan byl skromný člověk.“

Zvedla obočí. Podle toho, co o něm slyšela, jí to nesedělo.

„No, povahu měl prudkou, to ano,“ opravil se Gaoton. „A když se dostal s někým do sporu, tak kolem sebe bil hlava nehlava. Ale jinak... jako člověk... byl... V hloubi duše to byl pokorný člověk. Musíte ho vidět takhle.“

„Rozumím,“ řekla. *To byla vaše práce, že jo?* pomyslela si. *Ten zklamáný výraz, ten náznak, že bychom měli být lepší, než jsme.* Gaoton s ní někdy mluvil jako rozmrzelý dědeček.

V tu chvíli by se ho vždycky byla nejraději zbavila. Jenže... jí nabídl, že na něm může dělat ty svoje pokusy. To, co ona dělá, on pokládá za ohavné, a tento úkol na sebe vzal jako trest, místo aby poslal někoho jiného.

Ty jsi geniální, dědouši, co? pomyslela si, když se Gaoton zabořil do židle s nepřítomným pohledem v očích. Rozladilo ji to.

V její branži bylo mnoho lidí, kteří se vysmívali poctivcům a nazývali je snadnými úlovky. To byl ale omyl. Být poctivý neznamená nutně být naivní. Poctivý hlupák je stejně snadná oběť podvodu jako nepoctivý hlupák – jen se na něj musí trochu jinak.

Ovšem člověka, který je čestný, ale chytrý, je vždycky těžší napálit než člověka, který je nepoctivý a chytrý.

Upřímnost. Ta se už ze své podstaty těžko předstírá.

„Copak se vám honí hlavou za tím zamyšleným pohledem?“ zeptal se Gaoton a naklonil se k ní blíž.

„To, že jste s císařem musel jednat jako se mnou – otravovat ho neustálýma narážkami, kam by to měl dotáhnout.“

Gaoton se ušklíbl. „Možná. Ale to neznamená, že nemám pravdu. On mohl... no, mohl toho dokázat víc, než dokázal. Zrovna tak jako z vás by mohla být vynikající umělkyně.“

„Já jsem.“

„Skutečná.“

„To jsem.“

Gaoton zakroutil hlavou. „Frava taky maluje... ale něco nám chybí, že ano? Nechala tu kopii posoudit a experti našli pár chybiček. Já bych na ně bez upozornění nepřišel, ale jsou tam. A když o tom přemýšlím, tak mi to připadá divné. Ty tahy jsou k nerozeznání. Mistrovské. Styl dokonale sedí. Když jste zvládla tohle, tak proč ty chyby, třeba to, že je měsíc moc nízko. Je to sice drobnost, ale mám pocit, že byste neúmyslně takovou chybu nikdy neudělala.“

Šai se otočila a sáhla po další pečeti.

„Oni ten obraz pokládají za originál,“ pokračoval Gaoton. „Ten, co teď visí u Fravy v kanceláři... Ale je to taky kopie, vidíte?“

„Jo,“ odpověděla s povzdechem. „Já jsem je vyměnila. Pár dní předtím, než jsem se pokusila o to žezlo. Zkoušela jsem, jak funguje v paláci bezpečnost. Vplížila jsem se do galerie, vešla jsem k Fravě do pokoje a na zkoušku jsem ty obrazy vyměnila.“

„Takže ten, který pokládají za padělek, je tedy originál,“ usmál se Gaoton. „Vy jste ho přepsala, aby vypadal jako padělek!“

„No, ani ne,“ namítla. „I když jsem jednou tenhle trik už taky použila. Padělky jsou oba. Na jednom se to má poznat, kdyby šlo do tuhýho.“

„Takže originál je někde schovaný...“ Gaoton byl čím dál zvědavější. „Vy jste se proplížila do paláce, abyste si vyzkoušela bezpečnostní opatření, a pak jste tedy vyměnila originál za kopii. A druhou, o něco horší kopii jste nechala jako falešnou stopu. Kdyby vás chytili – nebo kdyby vás někdo prozradil – tak bychom vám prohledali pokoj a tu horší kopii bychom našli a mysleli bychom si, že jste tu výměnu ještě neuskutečnila. Všichni by pokládali tu dobrou kopii za originál.“

„Víceméně.“

„To je chytré,“ poznamenal. „Kdybyste se chtěla vlízt do paláce a ukrást žezlo, mohla jste tvrdit, že chcete ukrást jenom obraz. Při prohlídce vašeho pokoje by našli tu evidentní kopii a obvinili by vás z pokusu o krádež majetku soukromé osoby, což je mnohem menší přečin než pokus o krádež říšské relikvie. Dostala byste místo trestu smrti deset let nucených prací.“

„Jenže mě bohužel v tu nejnevhodnější chvíli zradili. Nastražil to na mě šašek. Aby mě chytil, když jsem utíkala z galerie s žezlem.“

„A kam se tedy poděl ten původní obraz?“ Odmlčel se. „Je v paláci, ne?“

„Svým způsobem.“

Podíval se na ni a stále se usmíval.

„Spálila jsem ho,“ přiznala.

Úsměv mu okamžitě zmizel z tváře. „Teď ale lžete.“

Tentokrát ne, starouši. „Ten obraz nestál za to riziko, které by obnášelo vynést ho z paláce. Chtěla jsem si to jen zkusit, nic víc. Dovnitř jsem tu kopii dostala snadno. Lidi se totiž nekontrolují při příchodu, ale při odchodu. Jenže mně šlo o to žezlo. Ukrást ten obraz, to bylo jen tak bokem. Když jsem ho vyměnila, tak jsem originál hodila do krbu v galerii.“

„To je hrůza,“ vykřikl Gaoton. „To byl ŠuXen, jeho největší dílo! Potom oslepl a nic dalšího už nenamaloval. Uvědomujete si, jakou to mělo cenu...“ rozkašlal se. „To nechápu. Proč... jak jste mohla něco takového udělat?“

„Na tom nezáleží. Nikdo se o tom nedoví. Budou se chodit dívat na ten falzifikát a budou spokojení, takže se vlastně nic nestalo.“

„Ten obraz měl nevyčíslitelnou hodnotu!“ Gaoton ji zpražil pohledem. „Ta vaše výměna, to byla jen věc pýchy, obyčejné nadutosti! Ani jste nepomyslela na to, že byste originál prodala! Prostě jste jenom chtěla, aby v galerii visela vaše kopie. Zničila jste úžasnou věc, jen abyste se sama mohla povyšovat!“

Pokrčila rameny. Tak jednoduché to nebylo, ale fakt je, že ten originál skutečně spálila. Měla k tomu své důvody.

„Pro dnešek jsme skončili,“ prohlásil rázně, rudý ve tváři.

Pohrdavě k ní mávl rukou, když vstával. „A já už jsem si začínal myslet... Pche!“

Napřímil se a s hlavou vztyčenou vyšel ze dveří.

DEN ČTYŘICÁTÝ DRUHÝ

Každý člověk je jako skládačka. Tak jí to vysvětloval člověk, který ji jako první učil dělat falzifikáty. Falzifikátor není jen nějaký podvodný umělec nebo šejdř. Falzifikátor je umělec, který maluje lidským vnímáním.

Podvést někoho umí každý usmrkanec na ulici. Falzifikátor by měl směřovat výš. Obyčejní podvodníci jednají primitivně, prostě lidem uvážou šátek přes oči a utečou dřív, než jejich oběť prohlédne. Ale falzifikátor, ten musí vytvořit něco tak dokonalého a tak krásného a tak skutečného, aby jejich „oběť“ nikdy neměla nejmenší pochybnost.

Člověk je jako houští v pralese, zarostlé propletenými výhony, plevelem, křovím, odrostky a květinami. Žádný člověk nemá jen jediný cit. A žádný člověk nemá jen jedinou touhu. Má jich spoustu, jsou propletené a často i protichůdné, jako když spolu bojují dva růžové keře o kousek půdy.

Musíš respektovat lidi, které obelháváš, učil ji vždycky Tao. Podváděj je dostatečně dlouho a začneš jim rozumět.

Šai při své práci vytvořila knihu, pravý životopis císaře Ašravana. Bude bližší skutečnosti než to, co sepsali jeho písaři na jeho počest, i než to, co napsal on sám vlastní rukou. Šai ji sestavovala pomalu právě jako tu skládačku, postupně rozplétala to houští, jímž bývala Ašravanova mysl.

Byl skutečně takový idealista, jak o něm tvrdil Gaoton. Teď to

viděla sama v tom, jak byl na počátku svého psaní opatrný a plný obav, a jak zacházel se svým služebnictvem. Říše pro něho nebyla hrozná. Ani úžasná. Prostě jenom *byla*. Lidé trpěli jeho vládu, protože jeho drobné tyranie jim vyhovovaly. Korupce byla nevyhnutelná. Tak se s ní prostě sžili. Měli na vybranou – buď ji trpět, nebo přijmout chaos neznámého. Preferovanou společenskou vrstvou byli Grandi. Vstup do služeb vlády, nejlukrativnějšího a nejprestižnějšího zaměstnání, byl často více otázkou úplatků a konexí než otázkou vědomostí a schopností. Navíc některé z těch, kdo říši sloužili nejvíc ze všech – obchodníky a dělníky – systematicky okrádaly stovky rukou v jejich kapsách.

O tom ale všichni věděli. Ašravan to chtěl změnit. Zprvu.

A potom... no, ono žádné zvláštní „a potom“ nenastalo. Básníci by vypíchli jedinou skvrnu na Ašravanově čistém štítě, která se stala příčinou jeho selhání. Jenže žádný člověk nemá jen jedinou skvrnu, zrovna tak jako nemá jen jediný cit. Kdyby Šai založila svou práci na jediné vlastnosti, vytvořila by karikaturu a ne kopii.

Jenže... v co mohla tak nanejvýš doufat? Možná mohla usilovat o autenticitu v nějakém konkrétním kontextu, vytvořit císaře, který bude působit náležitě a autenticky mezi dvořany, ale ty, kteří mu byli neustále na blízku, obelhat nemohla. Možná mohla vytvořit iluzi podobnou té, kterou vytvářejí kulisy na scéně. Slouží svému účelu po dobu představení, ale při důkladnějším pohledu neobstojí.

To byl reálný, dosažitelný cíl. Mohla by jít za arbitry, vysvětlit jim, co je možné a co není, a poskytnout jim jakousi náhražku – loutku císaře, kterou by mohli používat při oficiálních příležitostech a potom vždycky uklidit do pozadí s odvoláním na zdravotní stav.

To by mohla.

Ale uvědomila si, že nechce.

To není ta pravá výzva. To by jednala jako ti pouliční podvodníci, kterým nejde o víc než o krátkodobý zisk. Falzifikátor ale musí vytvořit něco trvalého.

V hloubi duše ji tato výzva vzrušovala. Cítila, že chce vytvořit kopii živého Ašravana. Že se o ni chce přinejmenším pokusit.

Ležela v posteli, kterou si mezitím vybavila sloupky a pohodlnou příkrývkou. Závěsy nechávala stažené. Její noční stráž hrála u stolku karty.

Proč ti tak záleží na kopii Ašravanova života? ptala se někdy sama

sebe. *Stejně tě arbitři zabijou ještě dřív, než uvidíš, jestli to funguje. Měla bys mít jediný cíl – utéct.*

A přesto... šlo především o císaře. Rozhodla se ukrást Měsíční žezlo, protože to byla nejcennější věc v říši. Protože chtěla mít svou práci vystavenou ve velké Císařské galerii.

Tohle, na čem pracuje teď... je ale ještě něco mnohem většího. Který falzifikátor se může prokázat takovým dílem? Falzifikátem přímo na císařském trůnu?

Ne, kárala sama sebe důrazněji. Nenech se zlákat. To je jenom pycha, Šai. Nenech se jí ovládnout.

Otevřela knihu na zadní straně, kam uložila svůj plán útěku zašifrovaný tak, aby vypadal jako obyčejný seznam dat a lidí.

Krvemor nedávno přiběhl na poslední chvíli, jako by se bál, že přijde pozdě a nestačí svou pečeť obnovit. Oblečení mu bylo cítit kořalkou. Užívá si pohostinnosti císařského paláce. Kdyby se jí tak podařilo přinutit ho jednou, aby přišel brzy ráno, a nějak zařídit, aby se další noc opil...

Hory Úderníků hraničily s Džamarem, kde měli krvemorové domov. Vzájemně se nenáviděli a zacházeli v tom tak daleko, že byla jejich nenávist silnější než loajalita k říši. Když přišel krvemor, několik Úderníků to popudilo. Šai se postupně začala se strážemi přátelit. Tu a tam utrousila vtip, tu a tam se příležitostně zmínila o tom, že její zázemí je čirou náhodou stejné jako jejich. Stráže s ní neměly mluvit, ale celé týdny Šai nedělala nic jiného, než se dívala do knih a hovořila s arbitry. Stráže se nudily a se znuděným člověkem se snáz manipuluje.

Šai měla přístup ke spoustě otiskového kamene a hodlala toho využít. Jenže se často uchýlovala k primitivnějším postupům, protože byly vhodnější. Lidé vždycky předpokládali, že falzifikátoři dělají všechno jen pomocí otisků. Grandi vyprávěli historky o temné magii, o tom, jak falzifikátoři dávají pečeti lidem ve spánku na chodidla a tím mění jejich osobnost a zmocňují se jejich vůle a mysli.

Jenže skutečnost byla taková, že otisk je často falzifikátorovo poslední řešení. Protože se snadno identifikuje. *Tedy ne že bych zrovna teď neobětovala pravou ruku za svoje esenciální znaky...*

Už jí i napadlo vyrobit nový esenciální znak, který by použila k útěku. Jenže to by mohli předpokládat, a navíc by nebylo možné provést ty stovky testů, které by k tomu potřebovala. Kdyby je dělala na své

ruce, stráže to hned budou hlásit, a na Gaotonovi je dělat nemůže, to by nefungovalo.

A použít esenciální znak, který nevyzkoušela... no, to by mohlo dopadnout opravdu velmi špatně. Ne, uteče, ale použije k tomu jen tradiční otisky a obyčejné lsti.

DEN PADESÁTÝ OSMÝ

Když přišla Frava, byla Šai připravená. Frava se zastavila ve dveřích a stráže beze slova odešly. Vystřídal je kapitán Zu. „Vídím, že máte plné ruce práce,“ poznamenala Frava.

Šai zvedla hlavu od práce. Frava ovšem nemluvila o tom, co měla Šai zrovna rozdělaného, ale o pokoji. Naposledy tu Šai vylepšila podlahu. Nebylo to těžké. Byla ze stejného kamene jako celý palác, takže doly, data a stavební mistři, to všechno bylo zanesené v dokumentech.

„Líbí se vám?“ zeptala se. „Ten mramor jde dobře ke krbu, ne?“

Frava se otočila a vytřeštila oči. „Ke krbu? Kde jste... On je ten pokoj větší, než byl?“

„Vedle bylo nevyužívané skladiště,“ mumlala Šai a vrátila se ke knize. „Ta příčka mezi nimi byla z poslední doby. Postavili ji tu před pár lety. Tak jsem přepsala historii budovy, aby tenhle pokoj byl větší a aby měl krb.“

Frava stála jako omráčená. „V životě by mě bylo nenapadlo...“ Podívala se znovu na Šai a nasadila obvyklou přísnou masku. „Skoro se mi nechce věřit, že přistupujete ke svému úkolu se vší vážností. Vy máte pracovat na císaři a ne přestavovat pokoj.“

„Rýt do otiskového kamene mě uklidňuje,“ odpověděla Šai. „Stejně jako mít na práci prostor, který nevypadá jako klozet. Císařovu duši dostanete včas, Fravo.“

Frava nadutě procházela místností a zkoumala psací stůl. „Takže už jste začala pracovat na otisku pro císaře?“

„Začala jsem na mnoha otiscích pro císaře,“ odpověděla. „To je totiž komplexní proces. Už jsem na Gaotonovi vyzkoušela přes sto otisků –“

„Na *arbitru* Gaotonovi.“

„No na tom dědkovi. Každý otisk je jen jeden dílek ze skládačky. Až je budu mít všechny hotové a funkční, tak je spojím do jednoho, takže budu mít tak dvanáct zkušebních otisků v jednom finálním.“

„Ale říkáte jste, že jste jich zkoušela víc než sto,“ namítla Frava zamračeně. „To jich nakonec použijete jen dvanáct?“

Šai se rozesmála. „Dvanáct? Jako na celou duši? To těžko. Ten definitivní otisk, co potom budete císaři každý ráno dávat, to bude něco jako... pilíř stavby, nebo svorník klenby. Ten jediný se mu bude muset dávat na kůži, ale bude spojovat stovky dalších.“ Sáhla stranou a vzala svůj poznámkový blok. „Ty všechny budou otisknuté na kovové destičce a propojené s tou hlavní pečetí, kterou budete císaři vždycky ráno dávat. Tu destičku bude muset mít pořád u sebe.“

„On bude muset u sebe nosit destičku,“ poznamenala Frava suše, „a ještě mu budeme muset dávat každé ráno otisk? Takhle přece člověk nemůže normálně žít, nezdá se vám?“

„Jenže císař stejně normálně nežije. Budete to muset zvládnout. Ta destička se normálně dělá v podobě třeba medailonku nebo nárameníku. Když se podíváte na moje esenciální znaky, tak to vidíte – v té krabici je ke každému destička.“ Odmlčela se. „Já jsem to vlastně takhle přesně ještě nikdy nedělala. Nikdo to nikdy nedělal. Je tu šance... řekla bych, docela reálná šance... že časem císařův mozek ty informace absorbuje. Jako... jako kdybyste našla každý den ve stohu dokumentů stejný obrázek. Po roce vám přejde do podvědomí. Možná po pár letech, co mu budete dávat ten otisk, už ani nebude nic potřebovat.“

„Stejně mi to připadá hrozné.“

„Horší než kdyby byl mrtvý?“ namítla Šai.

Frava položila ruku na knihu poznámek a nedokončených nákre-sů. Potom ji zvedla. „Tohle nechám opsat.“

Šai vstala. „Já to potřebuju.“

„To je mi jasné,“ odpověděl Frava. „Právě proto se to musí nechat opsat.“

„Ale to bude trvat moc dlouho.“

„Vrátím vám to za den,“ odpověděla Frava a postoupila o krok dál

i s knihou. Šai po ní natáhla ruku, ale kapitán Zu jí zastoupil cestu, meč povysunutý z pochvy.

Frava se k němu otočila. „No tak, kapitáne. To nebude potřeba. Ona si jenom chrání svou práci. To je v pořádku. To znamená, že je zaujatá pro věc.“

Šai a Zu se na sebe chvíli dívali. *On by mě nejradši viděl mrtvou*, pomyslela si Šai. Začínala mu vidět do duše. Jeho povinností bylo hlídat palác a Šai mu do toho lstí vstoupila. Zu ji nechytil a císařský šašek ji naopak dostal dovnitř. Zu se po tom selhání cítí nejistý a touží se jí pomstít.

Nakonec Šai odvrátila pohled jinam. I když jí to hýbalo žlučí, potřebovala v tomto případě zaujmout submisivní postoj. „Buďte na to opatrná,“ varovala Fravu. „Nesmíte ztratit ani jeden list.“

„Budu to chránit jako... jako císařův život.“ Frava si připadala vtipná a usmála se na Šai, což byla vzácnost. „Uvažovala jste o té druhé věci, o které jsme diskutovali?“

„Ano.“

„No a?“

„Ano.“

Frava se usmála ještě víc. „Tak si o tom brzy promluvíme.“

Odešla z místnosti a odnesla si s sebou víc než dvouměsíční Šaiinu práci. Šai přesně věděla, co má za lubem. Frava si to nejde nechat opsat – jde za svým druhým falzifikátorem, aby jí řekl, jestli už by to podle těch poznámek dokázal dokončit.

Pokud jí řekne, že ano, Šai popraví. Tiše, než stačí některý z arbitů protestovat. Nejspíš to vykoná sám Zu. A všechno by tím mohlo skončit.

DEN PADESÁTÝ DEVÁTÝ

Šai tu noc spala špatně. Byla si jistá, že se připravila dobře. A přesto musí čekat, jako by měla smyčku kolem krku. Je z toho nesvá. Co když špatně odhadla situaci?

Schválně si psala poznámky nesrozumitelně a nejasně, zřetelné z nich bylo jenom to, s jak obrovským úkolem se potýká. Písmo bylo husté a drobné, plné poznámek po straně a odkazů a připomínek, co má udělat... To všechno mělo dokládat, že úkol, který má před sebou, je neuvěřitelně složitý.

Byl to podvrh. Jeden z nejsložitějších – falzifikát, který neimituje žádnou specifickou předlohu, člověka ani předmět. Byl to falzifikát *atmosféry*.

Ruce pryč, měl vyzývat. Nechceš se ani pokusit tohle dokončit. Chceš to nechat dodělat Šai, protože by to byl úkol nad tvoje síly. A... kdyby se ti to nepovedlo... bude na řadě tvoje hlava.

Byl to jeden z nejdůmyslnějších falzifikátů, jaké kdy vytvořila. Každé slovo v něm bylo pravdivé a zároveň lživé. Prohlédnout by to mohl pouze skutečný mistr falzifikátor a jedině on by docenil, jak tvrdá práce byla takto dokázat nebezpečí a složitost celého jejího projektu.

Jak schopný je Fravin falzifikátor?

Dožije se Šai rána?

Nemohla usnout. Chtěla usnout a potřebovala se vyspat. To čekání... celé hodiny, minuty, vteřiny... bylo trýznivé. Představovala si,

jak leží v posteli a spí a oni pro ni mezitím jdou... a bylo to ještě horší.

Nakonec vstala a vrátila se ke spisům o Ašravanově životě. Strážci, kteří u stolku hráli karty, se po ní podívali. Jeden dokonce soucitně kývl, když viděl její červené oči a shrbenou postavu. „Je to světlo moc silný?“ zeptal se a ukázal na lampu.

„Ne,“ odpověděla. „Jen se mi hlavou honí všechno možný a nedokážu to z ní dostat ven.“

Noc strávila v posteli, ponořená do Ašravanova života. Neklidná, že nemá svoje poznámky, vyndala list papíru a začala psát nové, které přidá do knihy, až ji dostane zpátky. Jestli ji dostane zpátky.

A měla pocit, že konečně rozumí, proč Ašravana nakonec opustil jeho mladický optimismus. Přinejmenším poznala, co k tomu vedlo. Byla to jednak korupce, ale ta nebyla to hlavní. Opět tu sehrálo roli nedostatečné sebevědomí. Ale ani to nebyl rozhodující faktor.

Ne, Ašravana srazil k zemi sám život. Život v paláci, život jako součást říše, který tikal jako hodiny. Všechno šlapalo. Sice ne tak, jak by mohlo, ale šlapalo.

Změnit to vyžadovalo úsilí a úsilí se občas těžko sbírá. Vždycky žil pohodlným životem. Nebyl líný, ale člověk nemusí být zrovna líný, aby se nechal semlít soukolím císařské byrokracie – a konejšil se tím, že příští měsíc bouchne pěstí do stolu a prosadí změny. Během času se stávalo stále snazším plout po proudu té široké řeky, kterou bylo Růžové císařství.

Nakonec se stal shovívavým. Zaměřil se více na krásu paláce než na život jeho obyvatel. A stále větší pravomoce delegoval na arbitry. Šai vzdychla. I tahle charakteristika císaře je příliš zjednodušená. Nebere v úvahu, kým císař býval a kým se stal. Chronologie událostí nevypovídá nic o jeho temperamentu, o jeho zálibě v debatách, o jeho smyslu pro krásu a zvyku psát hrozné, opravdu hrozné básně a čekat potom od všech, kdo mu sloužili, uznání, jak jsou úžasné.

Také tu nebylo nic o jeho aroganci či o jeho tajných přáních být někým jiným. To proto se stále vracel ke svému deníku a procházel jej znovu a znovu. Možná hledal ten přelom ve svém životě, kde vstoupil na špatnou cestu.

Nechápal to. Člověk má zřídka kdy v životě nějaký zřetelný přelom. Lidé se mění postupně, s přibývajícím časem. Když jste udělali krok, neocitli jste se hned na úplně jiném místě. Nejdřív jste udělali jen

malý krůček z cesty, abyste se vyhnuli kamenům. Chvíli jste šli podél cesty, ale potom jste udělali ještě jeden krůček dál, abyste mohli jít po měkké zemi. A potom jste postupně přestávali věnovat cestě pozornost a vzdalovali jste se stále víc. Nakonec jste se ocitli v jiném městě, než jste měli být, a přemítali jste, proč neměla cesta lepší značení.

Otevřely se dveře.

Šai se prudce vztyčila na posteli, až málem upustila poznámky. Tak přece. Přišli pro ni.

Ale... ne, ono už je ráno. Oknem s barevným sklem sem pronikaly první paprsky světla a strážé vstávaly a protahovaly se. To přišel krvemor. Vypadal opět přepadle a nesl jako obvykle štůsek papírů.

Dnes jde brzy, pomyslela si a podívala se na hodinky. Proč jde dnes tak brzy, když jindy chodí pozdě?

Krvemor ji bodl a beze slova orazil dveře pečetí namočenou v její krvi. Pocítila palčivou bolest v paži. Krvemor vyběhl z místnosti, jako by někam spěchal. Šai se za ním chvíli dívala a potom zakroutila hlavou.

Po chvilce se opět otevřely dveře a vešla Frava.

„Ale! Vy jste vzhůru,“ poznamenala, když jí strážé zasalutovaly na pozdrav. Frava s hlasitým plácnutím odložila Šaiinu knihu na stůl. Vypadala podrážděně. „Písaři jsou hotoví. Vraťte se k práci.“

A spěšně vyšla ven. Šai si znovu lehla a oddechla si. Lest jí evidentně vyšla. Tím by mohla získat pár týdnů navíc.

DEN SEDMDESÁTÝ

Takže tento symbol,“ prohlásil Gaoton a ukázal na jeden z jejích náčrtů velkých razidel, která bude brzy vyrábět, „je znam času, který specifikuje konkrétní chvíli... před sedmi lety?“

„Ano,“ odpověděla a oprášila hlavici čerstvě vyrytého razidla. „Učíte se rychle.“

„Vždyť tu na to podstupuju každý den tu... operaci,“ utrousil. „Tak mě uklidňuje, když vím, jakým nožem do mě budete řezat.“

„Ty změny jsou ale –“

„Krátkodobé,“ dokončil za ni. „Ano, to mi říkáte pořád.“ Natáhl ruku, aby mu na ni mohla otisknout razidlo. „Ale stejně mi to vrtá v hlavě. Člověk se třeba pořeže a tělo se zahojí – ale když se bude řezat pořád znova do jednoho místa, tak se tam udělá jizva. A s duší to přece musí být taky tak.“

„Až na to, že s duší je to všechno úplně jinak,“ odpověděla a otiskla pečeť.

Nikdy jí neprominul, co způsobila tím, že spálila ŠuXenův obraz. Viděla to na něm, když s ní mluvil. Nebyl z ní už jenom zklamaný, měl na ni ještě vztek.

Vztek ale za chvíli vyprchal a znovu začali spolupracovat.

Gaoton dal hlavu na stranu. „Já... Je to ale divné.“

„Co je na tom divného?“ namítla a sledovala hodinky.

„Vzpomínám si, jak jsem *sobě* dodával odvahu stát se císařem. A...

nenávidím se za to. Protože... matko všeho světla, to se na mě opravdu díval takhle?“

Otisk zůstal na místě padesát šest vteřin. Dobré! „Ano,“ odpověděla, když otisk zmizel. „Myslím, že se na vás díval přesně takhle.“ Zachvěla se. Tak nakonec ten otisk přece fungoval!

Už je docela blízko. Blízko k tomu, aby pochopila císaře, aby postupně sestavila tu skládačku. Vždycky, když se s nějakým projektem blížila k závěru – ať už to byla kopie obrazu, sochy nebo lidské duše – už viděla své dílo jako celek, i když ještě zdaleka nebylo dokončené. Pro ni v tu chvíli však už dokončené bylo. Zbytek už byl potom skoro formalita.

Už se dostala skoro až sem. Viděla před sebou císařovu duši s většinou zákoutí už odhalených. Čekala, až odhalí všechna. Toužila po tom zjistit, jestli mu skutečně dokáže prodloužit život. Potom, co o něm tolik přečetla a co se dopracovala až k pocitu, že ho zná. Musí to dokončit.

Útek do té doby určitě může počkat.

„To bylo ono, že?“ poznamenal Gaoton. „Ten otisk, co jste už tolikrát zkoušela a nikdy se nepovedl. O tom, jak se císař stal císařem a co ho k tomu vedlo.“

„Ano,“ přisvědčila.

„V tom jsem sehrál roli já,“ pokračoval. „A jeho vztah ke mně. To jeho rozhodnutí na tom záviselo... i ten pocit hanby, když se mnou mluvil.“

„Ano.“

„A tentokrát se chytil. Ten otisk.“

„Ano.“

Gaoton se opřel. „Matko všech světél...“ šeptal.

Šai vzala razidlo a dala ho k těm, která odložila jako použitelná.

Za posledních pár týdnů udělali postupně všichni arbitři totéž, co Frava. Přišli za Šai a nabídli jí fantastické věci za to, že jim dá absolutní moc nad císařem. Jen Gaoton se ji nikdy podplatit nepokusil. Pravý muž a jeden z nejvyšších představitelů říše. Zvláštní. Využít ho bude mnohem těžší, než by se jí líbilo.

„Musím říct ještě jednou,“ poznamenala a otočila se k němu, „že jste na mě udělal dojem. Myslím, že není moc Grandů, kteří by byli ochotní věnovat čas na zkoušení razidel. Na to, co dělám, se koukají s despektem, a vyhýbají se tomu, aniž by se to snažili pochopit. Vy jste na to změnil názor?“

„Ne,“ odpověděl. „Pořád si myslím, že to, co děláte, je přinejmenším nesprávné, ne-li škodlivé. Jenže co mi zbývá? Jsem na vás závislý, pokud se chceme udržet u moci. To, co nám připadá tak ohavné, nám teď může pomoci. A naše touha po moci převáží nad svědomím.“

„To platí pro ostatní,“ řekla Šai, „ale váš osobní motiv to přece není.“ Podíval se na ni se zvednutým obočím.

„Vy jenom chcete Ašravana zpátky na trůn,“ řekla. „Odmítáte se smířit s tím, že byste ho ztratil. Měl jste ho rád jako vlastního syna – byl jste mu učitelem a vždycky jste v něho věřil, i když si on sám věřit nedokázal.“

Gaoton se odvrátil. Bylo zřejmé, že ho její slova vyvedla z míry.

„Už to nebude on,“ pokračovala Šai. „I když se mi to povede, tak to nebude přesně on. Toho jste si samozřejmě vědom.“

Přikývl.

„Ale i tak... někdy je povedený falzifikát stejně dobrý jako originál,“ řekla. „Vy patříte k Dědické frakci. Obklopujete se památkami, které nejsou pravé, obrazy, které jsou ve skutečnosti kopie, protože originály se už dávno ztratily. A tak si myslím, že mít kopii císaře nebude o moc jiné. A vy... vy jen prostě chcete vědět, že jste pro to udělal maximum. Pro něj.“

„Jak to děláte?“ zeptal se tiše. „Pozoroval jsem, jak jste mluvila se strážemi, jak si pamatujete i jména sluhů. Jako byste znala jejich rodinné zázemí, po čem touží, jak žijí, co dělají po večerech... a přesto žijete zavřená tady mezi těmi čtyřmi zdmi. Nevyšla jste odtud celé měsíce. Tak jak to všechno víte?“

„Lidi,“ řekla Šai, vstala a šla si pro další razidlo, „se od přírody snaží ovládnout to, co mají po ruce. Stavíme zdi, aby nás chránily proti větru, a střechy, aby na nás nepršelo. Krotíme živly a ohýbáme přírodu podle svých potřeb. A máme z toho pocit, jako bychom měli moc.“

Jenže ve skutečnosti jen nahrazujeme jedno působení jiným. Místo větru na nás působí zeď. Zeď, kterou jsme si sami postavili. Lidské prsty jsou všude a všeho se dotýkají. Tkají rohože, vaří jídlo. Úplně všechno tady ve městě, co cítíme, vidíme a čeho se dotýkáme, je dílo lidských rukou. Něčí vliv.

Máme pocit moci, ale vlastně to není moc, pokud rozumíme lidem. Ovládat své okolí už není jen o tom, jak zabránit větru, aby na nás foukal. Teď už je to o tom vědět, proč služka včera v noci plaka-

la, nebo proč jeden ze strážců pořád prohrává v kartách. Nebo proč si váš chleboďárce najal zrovna vás.“

Gaoton se za ní otočil, když si sedla a zvedla za ním razidlo. Váhavě natáhl ruku. „Tak mám pocit, že ačkoli jsme se moc snažili tomu zabránit, přece jen jsme vás podcenili, ženo.“

„Dobře,“ odpověděla. „Je vidět, že si všímáte.“ Otiskla mu razidlo na paži. „Tak mi teď řekněte, proč vám vlastně nechutnají ryby?“

DEN SEDMDESÁTÝ ŠESTÝ

M*usím to udělat*, pomyslela si Šai, když jí krvemor řízl do paže. *Dnes. Dnes by to šlo.* Ve druhém rukávu měla schovaný proužek papíru, stejný, jako s sebou nosil krvemor ty dny, kdy přišel brzy ráno.

Před dvěma dny si všimla, že jeden z nich je od vosku. Byly to dopisy. V tu chvíli se jí vyjasnilo. Celou dobu se v tomhle člověku mýlí.

„Dobré zprávy?“ zeptala se, když namočil razidlo v její krvi.

Sevřel bílé rty do úšklebku.

„Myslím z domova,“ pokračovala. „Od té ženy, co jí píšete do Džamaru. Dnes vám psala, ne? Pošta tady chodí ráno. Zaklepou na dveře a dají vám dopis...“ *A tím vás probudí*, dodala si v duchu, a proto vždycky *přijdete tak brzy*. „Musí vám hodně chybět, když nemůžete dopis od ní nechat v pokoji.“

Odložil razidlo a chytil Šai za košili. „Nech ji na pokoji, ty čarodějnice,“ sykl. „Ty... ji nech na pokoji! Opovaž se zkusit ty svoje kouzla!“

Byl mladší, než si myslela. U lidí z Džamaru to bylo těžké poznat. Měli bílé vlasy a pleť, takže ostatním připadali staří. Šai to ale mohla vědět. Sama přece už není žádné dítě.

Sevřela rty. „Vy mluvíte o mých kouzlech a sám držíte v ruce razidlo namočené v mé krvi? A hrozíte mi, že na mě pošlete kostlivce? Já můžu akorát tak naleštit tenhle starej stůl.“

„Jen... jen... Á!“ Zvedl ruce a otiskl razidlo na dveře.

Stráže ho nesouhlasně a zároveň pobaveně sledovaly. Šai svou poznámkou zdůraznila, že ona sama je neškodná, že skutečně nebezpečnou osobou je jediné krvemor. Skoro tři měsíce ji tu sledují zabojenou do knih, zatímco tenhle tvor jí chodí vysávat krev a s tou pak dělá kdovíjaké čáry.

Musím upustit ten papír, pomyslela si, dala ruku dolů a spustila rukáv, aby jí falzifikát dopisu mohl nestřeženě vypadnout, když se stráže otočily. Uvede tím do pohybu svůj plán na útěk...

Jenže ten skutečný velký falzifikát ještě není hotový. Císařova duše. Zaváhala. Hloupě zaváhala.

Dveře se zavřely.

Příležitost byla pryč.

Otupěle došla k posteli a sedla si na kraj, padělaný dopis stále v rukávu. Proč otálí? Copak v sobě nemá pud sebezáchovy?

Můžu ještě chvíli počkat, říkala si. *Dokud nedodělám Ašravanův esenciální znak.*

Opakovala si to už několik dní. Vlastně týdnů. Každý den, kterým se blížila k termínu, kdy má být hotova, měla Frava další příležitost zaútočit. Vracela se sem pod různými záminkami, brala si její poznámky a nechávala je někomu prohlížet. Rychle se blížili k okamžiku, kdy druhému falzifikátorovi už nedá tolik práce celé to dílo, které tady Šai už udělala, dotáhnout do konce.

Přínejmenším se k tomu bude chtít odvážit. Čím se dostávala dál, tím víc si uvědomovala, jak je to celé absurdní a nemožné. A tím víc toužila po tom to uskutečnit.

Vyndala knihu o císařově životě a rychle se začetla do pasáží z jeho mladých let. Přemýšlela o něm jako o někom, kdo už nežije. Celá její práce je vlastně jen jedna velká bouda na všechny okolo ní, aby se jí podařilo utéct... ale tyhle myšlenky ji fyzicky zraňovaly.

U všech nocí, říkala si, *ty sis ho oblíbila! Ty ho začínáš vidět stejně jako Gaoton!* Tak by to přece nemělo být. Vždyť ho vůbec nezná. A navíc je to přece lump.

Jenže nebýval. Vlastně ve skutečnosti nikdy nebyl lump. Na to byl moc složitá osobnost. Každý člověk je složitá osobnost. Ona ho chápala, viděla...

„U všech nocí!“ vyhrkla, vyskočila a odložila knihu. Musí si vyčistit hlavu.

Když o šest hodin později přišel Gaoton, Šai zrovna tiskla razidlo

na zadní stěnu pokoje. Gaoton otevřel dveře a vstoupil a potom strnul. Celá stěna se přebarvila.

Z Šaiina razidla vytryskly zelené výhony rostlin. A květy – nachové, jantarové. Obraz rostl jako živá bytost, na větvích pučely a rozvíjely se listy a dozrávaly plody. Vzorec byl čím dál složitější, najednou se objevilo zlaté lemování a ozdoby mezi listy, připomínající odrazy světla.

Nástěnná malba se prohloubila a ožila iluzí pohybu. Propletené, vlnící se výhonky, trny vyčnívající zpod větví. Gaoton vydechl úžasem a postavil se vedle Šai. Za ním vešel do místnosti Zu a další dva strážci vyšli ven a zavřeli za sebou dveře.

Gaoton sáhl na stěnu. Malba byla samozřejmě suchá. Takže byla zapsaná v historii této zdi, před lety tu musela být. Klekl si a prohlížel si dva otisky, které Šai umístila na dolní okraj obrazu. Nad nimi byl třetí a teprve ten spustil onu proměnu – spodní otisky byly jen vodítkem, jak se má obraz vytvořit, jakousi revizí historie nebo návodem.

„Jak?“ zeptal se.

„Jeden z Úderníků dělal ochranku Atsukovi z Jinda při jeho návštěvě v Růžovém paláci,“ odpověděla Šai. „Atsuko onemocněl a tři týdny strávil zavřený v této místnosti. Jen o patro výš.“

„Ale váš falzifikát je tady.“

„Ano. Tady byl nejspíš originál ještě předtím, než vloni poškodila strop voda. Ta zeď má v historii zapsanou Atsukovu návštěvu v době, kdy byl nemocný, ale měl ještě dost síly na to, aby mohl malovat. Každý den kousek, každý den další šlahouny, listy a bobule. Aby ukrátil čas.“

„Ale to by se nemělo chytit,“ namítl. „Ta falzifikace je moc nejistá. Moc jste toho změnila.“

„Ne,“ namítl. „Je to v jeho duchu... v duchu jeho nejkrásnějších děl.“ Odložila razidlo. Posledních šest hodin vůbec nevnímala. Byla zcela v tvůrčím transu.

„Ale přece...“ ozval se znovu Gaoton.

„Chytí se,“ odpověděla. „Kdybyste byl vy na místě té zdi, jaký byste radši byl – ponurý a omšelý, nebo oživlý barevnou malbou?“

„Jenže zeď nemyslí a nežije!“

„To ale nic nemění na tom, že jí to není jedno.“

Gaoton zakroutil hlavou a mumlal cosi o pověrách. „Jak dlouho?“

„Pracuju na tom otisku? Tak po chvilkách za poslední měsíc. Tohle už bylo poslední, co jsem tady v té místnosti chtěla udělat.“

„Ten malíř byl z Jinda,“ poznamenal. „Vy jste taky odtamtud, tak třeba proto... Ale ne! To už bych uvažoval jako vy – taky v pověrách.“ Zakroutil hlavou a přemítal, proč se otisk chytil a jak je možné, že to Šai od začátku čekala.

„Já nejsem Jindka, mimochodem,“ poznamenala nedůtklivě. „Možná máme někde daleko v minulosti společné kořeny, ale rozhodně nejsme totéž.“ To jsou prostě Grandi. Stačí jim, že něco vypadá podobně, a hned si myslí, že je to totéž.

Gaoton se rozhlédl po jejím pokoji, podíval se na naleštěný nábytek s řezbami, na mramorovou podlahu vykládanou stříbrem a praskající krb a malý svícen. Na podlaze ležela menší rohož – kdysi sloužila jako přehoz přes postele. Okna z barevných skel vrhala pestrobarevné odlesky na pravou stěnu a osvětlovala nádhernou nástěnnou malbu. Jediná věc, která zůstala v původní podobě, byly dveře. Masivní, ale obyčejné. Nemohla udělat falzifikát, když na nich byla krvemorova pečeť.

„Uvědomujete si, že teď máte nejhezčí pokoj v paláci?“ utrousil.

„O tom pochybuju,“ ušklíbla se Šai. „Nejhezčí pokoje má určitě císař.“

„Největší, to ano. Ale ne nejhezčí.“ Klekl si k obrazu a prohlížel si otisk na jeho dolním okraji. „Vy jste tam začlenila podrobné informace, jak byl ten obraz namalován.“

„Když chcete, aby byl falzifikát realistický,“ odpověděla, „tak musíte zachovat technickou dovednost, kterou napodobujete. Aspoň do určitý míry.“

„Takže vy byste vlastně dovedla ten obraz namalovat sama.“

„Nemám barvy.“

„Ale mohla byste je mít. Mohla jste si o ně říct. Byl bych vám je dal. Jenže vy místo toho uděláte falzifikát.“

„Jo. Já už jiná nebudu,“ odpověděla znechuceně.

„Protože nechcete být jiná. Pokud může zeď chtít být freskou, Wan ŠaiLu, tak vy můžete chtít být velkou malířkou.“

Hodila razidlo na stůl a několikrát se zhluboka nadechla.

„Vy jste ale vztekla,“ poznamenal Gaoton. „Zrovna jako on. Já teď vlastně vím, jaké to je, protože jste mi už několikrát dala ten otisk. Zajímalo by mě, jestli by tahle... věc, co děláte, mohla pomáhat lidem

vcítit se do druhých. Zapsat svoje emoce do otisku, dát ho druhému, aby cítil, jaké to je, být já...”

„To by bylo úžasný,“ odpověděla. „Jen kdyby falzifikace lidských duší nebyla tak hrozná zvrhlost.“

„Jen kdyby nebyla.“

„Pokud ty otisky umíte číst, tak jste dobrej. Moc dobrej.“ Úmyslně změnila téma. „Až mám skoro pocit, že podvádíte.“

„No...”

Šai oživila a zadusila v sobě zlost, když ji ten počáteční vztek už skoro přešel. Co mělo tohle znamenat?

Gaoton rozpačitě sáhl do hluboké kapsy svého pláště a vytáhl dřevěnou krabičku. Její krabičku, ve které přechovávala své poklady, svých pět esenciálních znaků. Těch, kterými mohla přepsat svou duši a změnit se v případě nouze na člověka, jakým se někdy mohla stát...

Udělala krok dopředu, ale když Gaoton otevřel krabičku, razidla v ní nebyla. „Je mi líto,“ řekl, „ale myslím, že kdybych vám je dal, bylo by to... z mé strany poněkud pošetilé. Vypadá to, že každé z nich by vás mohlo během chvilky osvobodit z tohoto zajetí.“

„No, ve skutečnosti bych k tomu potřebovala dvě,“ odpověděla kysele. Svrběly ji prsty. Tyhle otisky byly její životní dílo. Vložila do nich víc než osm let práce. Začala na nich pracovat hned první den potom, co odešla z učení.

„Hmm, ano,“ broukl Gaoton. V krabičce ležely kovové destičky s vyrytými menšími znaky, které sloužily jako jakési náčrtý její duše. „Tenhle, ne?“ Zvedl jednu z destiček. „Šaizan. V překladu... Šai Železná pěst? Tenhle otisk by z vás udělal bojovnici?“

„Ano,“ odpověděla. Takže on studoval její esenciální znaky. Tak tím se naučil číst otisky.

„Rozumím tak sotva desetině toho, co je tam napsáno,“ řekl. „Ale je to ohromné. Věřím, že muselo trvat roky tohle vytvořit.“

„Jsou... Mají pro mě velkou cenu,“ odpověděla a přinutila se sednout si ke stolu a přestat se na krabici upřeně dívat. Trvalo by to ještě týdny, ale o většinu toho, co už udělala, by nepřišla. Jenže kdyby ty destičky zničil...

Gaoton si sedl na židli, kde obvykle sedával, a zvedl hlavu od destiček. U někoho jiného by se cítila ohrožená. *Podívej se, co držím v ruce – hádej, co bych ti mohl udělat.* U Gaotona ale nějak hrozbu necítila. On byl opravdu jenom zvědavý.

Nebo nebyl? Jako obvykle nedokázala potlačit instinkty. Je dobrá, ale někdo by mohl být lepší. Přesně jak ji varoval strýc Won. Že by si s ní Gaoton celou tu dobu jen tak pohrával? Měla pocit, že se v něm přece jen nemýlí. Kdyby se ovšem mýlila, tak by to byla katastrofa.

Možná je to katastrofa i tak, pomyslela si. *Měla jsi už dávno utéct.*

„Udělat ze sebe vojáka, tomu bych rozuměl,“ řekl Gaoton a odložil destičku. „I tomuhle. Zálesáčka schopná přežít v extrémních podmínkách. To vypadá velmi všestranně. Úžasné. A tady zase badatelka. Ale proč? Badatelka už přece jste i tak.“

„Žádná žena neví všechno,“ namítla. „Studium vyžaduje spoustu času. Když si udělám tenhle otisk, budu najednou mluvit deseti jazyky od fenštiny až po muladilštinu – dokonce i pár jazyky ze Sycly. Budu znát desítky kultur a budu se v nich umět pohybovat. Budu se orientovat ve vědě, v matematice a vyznám se v hlavních politických frakcích světa.“

„Aha,“ poznamenal Gaoton.

No tak mi je dej, pomyslela si.

„Ale co tohle?“ vzal Gaoton další. „Žebračka? Byla byste kost a kůže, prošedivělá a proplešatělá a celá zjizvená?“

„To by drasticky změnilo mou vizáž, to se může hodit.“ Nechtěla se šířit o tom, že se vyzná v podsvětí a dokáže přežít na ulici. Ne že by neuměla otevřít zámek, i kdyby neměla tento otisk, ale s ním by byla nesrovnatelně efektivnější.

S tímto otiskem by asi dokázala prolézt i tím maličkým okénkem támhle nahoře na zdi. Tento esenciální znak přepisoval její minulost a dával jí zkušenosti hadí ženy, pro kterou by byla hračka sešplhat oněch pět poschodí, která ji dělí od svobody.

„Mohlo mě to napadnout,“ poznamenal Gaoton a vyndal poslední destičku. „Ještě tu zbývá tahle. Ta je divná.“

Šai neodpověděla.

„Vaření,“ pokračoval. „Práce na farmě, šití. To je tedy další alias, předpokládám. Abyste imitovala prostou ženu?“

„Ano.“

Přikývl a vrátil destičku do krabice.

Upřímnost. Musí ji na mně vidět. Ta se nedá zfalšovat.

„Ne,“ povzdechla si.

Podíval se na ni.

„To je... moje cesta ven,“ pokračovala. „Nikdy to nepoužiju. Je to tam prostě jen tak. Pro všechny případy.“

„Cesta ven?“

„Kdybych to použila,“ odpověděla, „přepíše to moji minulost a přestanu umět falzifikaci. Všechno zapomenu. Nebudu umět udělat ani nejjednodušší otisk. Zapomenu, že jsem prošla učením. Bude ze mě obyčejný člověk.“

„A to chcete?“

„Ne.“

Nastala odmlka.

„Ano. Možná. Možná ve skrytu duše.“

Upřímnost. Jak je těžká. Ale někdy je to jediná možnost.

Občas snila o tomhle obyčejném životě. Tím morbidním způsobem člověka, který stojí na skále a přemýšlí, jaké by to bylo skočit dolů. Nezabývá se toho nutkání, i když je absurdní.

Obyčejný život. Nemuset se před nikým schovávat, nemuset lhát. Má ráda to, co dělá. Má ráda to napětí, vzrušení, pocit z dobře vykonané práce, ten údiv. Ale někdy... když je uvězněná v cele nebo na útěku, aby zachránila holý život... někdy sní o něčem jiném.

„A co ten váš strýc a teta?“ zeptal se. „Strýc Won a teta Sol – patří do téhle verze vaší historie. Viděl jsem to tam.“

„Jsou vymyšlený,“ odpověděla šeptem.

„Ale na každém kroku na ně odkazujete, citujete je.“

Zavřela oči.

„Mám ten pocit,“ řekl, „že když člověk prožije život ve lži, tak je pro něj potom těžké rozlišit ji od skutečnosti. Ale kdybyste tenhle otisk použila, určitě byste všechno nezapomněla. Jak byste se ubránila tomu švindlu?“

„Byla by to největší falzifikace ze všech,“ odpověděla. „Namířená i proti mně. Je do ní zapsaná víra, že bez otisku, který musím dostat každé ráno, bych umřela. Je v ní zapsaná i historie nemoci, návštěva... falzifikátora lidských duší, jak jim říkáte. Který pracuje s otisky. A od něj moje falešná duše dostane lék, který si musím každé ráno znova aplikovat. Teta Sol a strýc Won mi budou pořád psát – to patří k tomu, abych obelhala sama sebe. Ty dopisy už mám všechny napsané. Stovky dopisů – než na sebe použiju ten esenciální znak, tak zaplatím poštovní službu, aby je postupně pravidelně posílala.“

„Ale co když se je pokusíte navštívit?“ namítl. „Když se budete hlouběji zajímat o svoje dětství...“

„Všechno je na té destičce. Budu se bát cestovat. Je na tom něco pravdy – jako malá holka jsem se opravdu bála odjet z vesnice. Až budu mít ten otisk, budu se držet stranou měst. Cestu za příbuznými budu pokládat za příliš nebezpečnou. Ale to je jedno. Stejně to nikdy nepoužiju.“

Použít tento otisk, to by znamenalo její konec. Zapomněla by na posledních dvacet let, na všechno od doby, kdy jí bylo osm let a kdy začala toužit po tom stát se falzifikátorkou.

Byla by někdo úplně jiný. Takovou moc žádný z ostatních esenciálních znaků neměl. Ty přepisovaly jen něco z její minulosti, ale nechávaly jí stále vědomí vlastní identity. Až na tento poslední. Ten znamenal nevratnou změnu. A ta ji děsila.

„Na to, že to nikdy nepoužijete, jste do toho dala dost práce,“ poznamenal Gaoton.

„To už je někdy úděl.“

Zakroutil hlavou.

„Ten obraz jsem zničila, protože mě na to najali,“ vyhrkla.

Vlastně ani nevěděla, proč to říká, co ji k tomu vede. Potřebovala být ke Gaotonovi upřímná – to byla jediná šance, jak by její plán mohl vyjít – ale on tohle nepotřebuje. Ne?

Zvedl hlavu.

„Najal mě sám ŠuXen. Chtěl, abych ho Fravě zničila,“ pokračovala. „Proto jsem ho spálila a neutekla jsem rovnou z galerie.“

„ŠuXen vás najal? Ale... to je přece jeho obraz, ne? Proč by vás najímal, abyste zničila jeho dílo?“

„Protože nenávidí říši,“ odpověděla. „Ten obraz namaloval pro ženu, kterou miloval. Její děti ho pak daly říši jako dar. ŠuXen už je starý a slepý a sotva se hýbe. Nechtěl jít do hrobu s vědomím, že jedno z jeho děl slouží Růžovému císařství. Prosil mě, abych ho spálila.“

Gaoton vypadal zmateně. Podíval se na ni, jako by se jí snažil proniknout až do duše. Šai netušila, proč ho to tak moc zajímá. Připravil ji o všechny důvěrné informace, které měla.

„Mistr jeho kalibru se těžko napodobuje,“ řekla, „zvlášť když člověk nemá předlohu. Takže pochopíte, že jsem potřebovala s vytvořením těch kopií od něj pomoci. Poskytl mi přístup ke svým studiím a náčrtům, řekl mi, jak je maloval, učil mě tahy štětcem.“

„A proč jste mu prostě nevrátila ten originál?“ zeptal se Gaoton.

„On umírá,“ odpověděla. „Vlastnit nějakou věc pro něj nemá smysl. Ten obraz namaloval pro ženu, kterou miloval. Ta už není, tak měl pocít, že obraz už by taky neměl být.“

„Byl to poklad nevyčíslitelné hodnoty,“ poznamenal. „A zničí ho ubohá lidská pýcha.“

„Bylo to *jeho* dílo!“

„Už ne. Už patřilo všem, kdo ho viděli. Neměla jste na to přistoupit. Zničit umělecké dílo není nikdy správné!“ Zaváhal. „Ale i tak vám asi rozumím. To, co jste udělala, v sobě mělo noblesu. Váš cíl bylo Měsíční žezlo. A prozradit se tím, že zničíte obraz, by bylo příliš nebezpečné.“

„ŠuXen mě učil malovat, když jsem byla malá,“ odpověděla. „Nemohla jsem mu odmítnout.“

Gaoton s tím nejspíš nesouhlasil, ale chápal to. U všech nocí, ale ona si před ním připadala jako nahá v trní!

Tohle je důležité, opakovala si. A možná...

Ale esenciální znaky jí nevrátil. Ani to od něj nečekala. Zatím. Dokud se nedohodnou. Na tom, v co nedoufala, pokud neuteče.

Vyzkoušeli posledních několik nových otisků. Každý se na chvíli chytil. Byla si skoro jistá, že se chytí. Už měla představu císařovy duše, už věděla, jak bude vypadat. Když dokončila šestý otisk, Gaoton čekal na další.

„To je všechno,“ řekla.

„Pro dnešek všechno?“

„Pro vždycky všechno,“ řekla a vzala poslední razidla.

„Vy už jste hotová?“ napřímil se s tázavým pohledem. „Skoro o měsíc dřív! To je –“

„Nejsem hotová,“ odpověděla. „Teď přijde to nejtěžší. Musím vyřezat těch několik set razidel do nejmenšího detailu, musím je spojit a vytvořit z nich sjednocující potisk. Všechno, co jsem doteď udělala, byly jenom přípravy – jako když si malujete studie k obrazu. Teď to teprv musím dát všechno dohromady. To mi posledně trvalo pět měsíců.“

„A máte jenom čtyřiaadvacet dní.“

„A mám jenom čtyřiaadvacet dní,“ řekla a okamžitě ji přepadl pocit viny. Musí utéct. Co nejdřív. Nemůže počkat, až bude hotová.

„Tak já vás nebudu rušit,“ odpověděl Gaoton, vstal a stáhl si rukáv.

DEN OSMDESÁTÝ PÁTÝ

Ano, pomyslela si Šai, když vstávala z postele a začala se prohrabovat stohem papírů. Stůl jí na ně ani nestačil. Srovnala papíry do úhledných hromádek a rozmístila je na postel. *Ano, o jeho první lásce se píše v té knize. A proto taky... Rusovláska Kuršina... Ale to bude v podvědomí. Nebude si toho vědom. Bude to tedy někde hluboko.*

Jak jí to mohlo uniknout? Není ani zdaleka tak blízko konci, jak si myslela. A přitom už jí nezbývá čas!

Doplnila tedy to, co objevila, do otisku, na němž pracovala. Byl to ten, který kombinoval všechny Ašravanovy milostné zkušenosti a inklinace. Zahrnula tam nejen to krásné, ale i všechno to ostudné a uvádějící do rozpaků. Prostě všechno, co objevila, a ještě trochu víc, vypočítaná rizika, kterými duši doplní. Náhodný flirt se ženou, jejíž jméno si Ašravan nezapamatuje. Banální fantazie. Flirt, který přešel téměř ve vztah se ženou, která je už mrtvá.

Tato část Ašravanovy duše byla pro Šai nejtěžší, protože byla nejintimnější. Máloco v císařově životě bylo skutečně soukromé, ale Ašravan nebyl vždycky císařem.

Musela uvažovat a dedukovat, aby císařova duše nezůstala holá, bez citu.

Bylo to tak silné, tak osobní. Cítila, jak je jí najednou blízky, když vytahovala na povrch tyto detaily. Tentokrát si nepřipadala jako slídl. Tentokrát měla pocit, jako by byla součástí jeho nitra.

Měla u sebe dvě knihy. První kniha byla ta oficiální. Poznámky, které v ní vedla o svém postupu, ukazovaly, že má obrovské zpoždění. Vynechávala detaily a soustředila se jenom na to hlavní. Až druhá kniha byla ta pravá. Maskovala ji do zmatečné hromady poznámek, náhodných a nesourodých.

Zpoždění skutečně měla, ale ne tak velké, jak z jejích oficiálních záznamů vyplývalo. Doufala, že jí tento malý úskok získá ještě pár dní navíc, než na ni Frava uhodí.

Jak sáhla po jedné konkrétní poznámce, narazila na jeden ze seznamů nezbytných pro její chystaný útěk. Zaváhala. 1. *Nejdřív tu pečeť na dveřích*, stálo na papíře v šifrách. 2. *Umlčet strážce*. 3. *Získat esenciální znaky*. 4. *Opustit palác*. 5. *Opustit město*. Potom si napsala další sadu poznámek ke každému bodu. Nepustila útěk ze zřetele. Stále má plán.

Jenže většinu její pozornosti zabírala hektická snaha dokončit kopii císařovy duše. *Ještě týden*, opakovala si. *Když si nechám ještě týden, skončím i tak o pět dní dřív. A potom uteču.*

DEN DEVADESÁTÝ SEDMÝ

„Hej,“ vykřikl Hurli a sehnul se. „Co je tohle?“ Hurli by snědý Úderník, který rád vypadal hloupější, než ve skutečnosti byl. Díky tomu vyhrával v kartách. Měl dvě děti – dívky, obě ještě ani ne pětileté –, ale scházel se potají s jednou ženou od stráží. Hurli si ve skrytu duše vždycky přál být tesař jako otec. I on by byl zděšený, kdyby tušil, jak moc toho o něm Šai ví.

Sebral ze země list papíru. Krvemor právě odešel. Bylo ráno šestadevadesátého dne pobytu Šai v této místnosti a Šai se právě rozhodla, že uvede věci do pohybu. Musí pryč.

Otisk císařovy duše ještě není hotový. Ještě jednu noc a bude ho mít. Stačí počkat už jen jednu noc.

„To asi vypadlo tomu prevítovi,“ řekl Jil a došel k němu. Měl s ním to ráno službu.

„Co to je?“ zeptala se Šai od stolu.

„Dopis,“ zavrčel Hurli.

Oba strážci mlčky četli. Všichni Úderníci v paláci byli gramotní. Gramotnost byla podmínka služby v císařském paláci, počínaje už služebnictvem druhé kategorie. Šai seděla bez hnutí a napjatě upíjela ze šálku citronový čaj a snažila se klidně dýchat. Donutila se uvolnit, i když uvolnění teď bylo to poslední, čemu by se zrovna chtěla věnovat. Zнала obsah toho dopisu nazpaměť. Napsala ho přece ona a potom ho potají upustila na zem za krvemorem, než před chvílí vyběhl z místnosti.

Dej pozor, stálo v něm. Už jsem tu skoro hotov a bohatství, které jsem tu získal, možná předčí to, co dostal Azalec za práci v Jižních provinciích. Ta vězeňkyně, co tu držím, za tu námahu nestojí, ale proč bych to nedělal, když mi jsou ochotní za to tolik platit?

Už brzy se k Tobě vrátím. Jsem hrdý, že i ta druhá mise, co jsem tu měl, byla úspěšná. Našel jsem několik schopných válečníků a sesbíral od nich dostatek vzorků. Vlasy, nehty a několik osobních efektů, které nesmíme podcenit. Jsem si jistý, že už brzy budeme mít své vlastní osobní strážce.

Dopis pokračoval po obou stranách papíru, aby nevypadal podezřele. Šai ho vyplnila dlouhým líčením paláce i informacemi, o kterých by ostatní předpokládali, že je ona nezná, ale krvemor ano.

Měla obavy, aby dopis nepůsobil příliš otevřeně. Mohly by strážce přijít na to, že je to evidentní podvrh?

„Ten kunukam,“ řekl Jil tiše jejich rodným jazykem. Volně přeloženo, *kunukam* bylo označení pro člověka, který má místo úst řitní otvor. „Ten císařskej kunukam!“

Bylo zřejmé, že nepochybují, že je dopis od něj. Vojáci se nevyznačovali přehnanou bystrostí.

„Můžu se na to podívat?“ zeptala se Šai.

Hurli jí dopis podal. „Říká opravdu to, co si myslím?“ zeptal se jeden ze strážců. „To on... sbíral vzorky... od nás?“

„Nemuselo to nutně být od Úderníků,“ poznamenala Šai, když si dopis přečetla. „Výslovně to neříká.“

„K čemu by potřeboval vlasy?“ podivil se Jil. „A nehty?“

„Jo, s kouskama lidskýho těla oni dovedou dělat divy,“ odpověděl Hurli a znovu zaklel. „Vždyť se dívej, co dělá každý ráno tady na těch dveřích s tou krví.“

„S krví, to jo, ale vlasy a nehty...“ poznamenala Šai skepticky. „Nejspíš se jen vytahuje. Tu krev přece musí mít čerstvou, ne starší než jeden den, aby mu na těch pečetích fungovala. To se nejspíš vytahuje před bratrem.“

„To by ale neměl dělat,“ namítl Hurli.

„Já bych si s tím nelámala hlavu,“ odpověděla.

Oba strážci se na sebe podívali. Po chvíli je přišla vystřídat další směna. Hurli s Jilem odešli, dopis si Hurli strčil do kapsy u kalhot. Celou cestu si cosi šeptali. Krvemorovi neublíží, to ne. Ale pohrozí mu.

O krvemorovi bylo všeobecně známo, že večer chodí do čajoven.

Skoro jí ho najednou přišlo líto. Vyvodila z jeho chování, že když dostane zprávy z domova, přijde vždycky brzy a někdy vypadá neklidně. Když zprávy nedostane, pije. Dnes ráno vypadal zachmuřeně. Zprávy tedy nedostal.

Dnešní noc mu na optimismu nepřidá. Ano, skoro ho litovala. Ale potom si vzpomněla na pečeť na dveřích a na to, jak si ráno ovazovala ránu na paži, když jí odebral krev.

Jakmile se strážě vystřídaly, zhluboka se nadechla a dala se znovu do práce.

Dnes. Dnes to musí dokončit.

DEN DEVADESÁTÝ OSMÝ

Šai klečela na zemi mezi hromádkami papírů posetých drobným písmem a obrázky pečeti. Mezitím se venku probouzel den a oknem z barevného skla k ní pronikly první sluneční paprsky a ozářily pokoj karmínově červenými, modrými a fialovými odstíny.

Na kovové destičce před ní stálo razidlo z leštěného kamene. Otiskový kámen. Vypadal podobně jako mycí kámen nebo jiné jemně zrnité kameny, ale měl v sobě navíc červená zrna. Jako by byl obarvený kapkami krve.

Šai zamžourala unavenýma očima. Opravdu se pokusí o útěk? Spala... cože? Jen čtyři hodiny za poslední tři dny?

Útěk určitě počká. Aspoň dnes.

Jenže když usnu, pomyslela si otupěle, tak už se neprobudím.

Zůstala tedy na místě. Klekla si. To razidlo je to nejkrásnější, co kdy viděla.

Její předkové uctívali kameny, které v noci padají z oblohy. Nazývali je dušemi zlomených bohů. Mistři kameníci je otesávali do krásných tvarů. Tehdy jí to připadalo hloupé. Proč by měli uctívat něco, co sami vytvořili?

Když však klečela před svým vrcholným dílem, pochopila. Měla pocít, jako by do něj ze sebe vydala úplně všechno. Práci, která by trvala dva roky, zredukovala do tří měsíců a ty završila nocí zoufalé, horečné rytecké práce. Během té noci přepsala své poznámky a s nimi samotnou duši. Udělala drastické změny. Vlastně pořád

ještě nevěděla, jestli je vyprovokovala její konečná hrozná vize celého toho projektu... nebo jestli to byl jen klamný výplod únavy a omámené mysli.

Nedozví se to, dokud se razidlo nepoužije.

„To už... to už je hotové?“ zeptal se jeden ze strážců. Přesunuli se na druhý konec místnosti – jednak ke krbu a jednak aby jí nechali co nejvíc prostoru na zemi. Matně si vybavovala, jak stěhovala nábytek ke stěnám a potom vytahovala stohy papírů zpod postele a lezla pod ni, aby je vytáhla všechny.

Je to opravdu hotové?

Přikývla.

„A co to vlastně je?“ zeptal se strážce.

U všech nocí, pomyslela si. No jo. Vždyť oni to ani nevědí. Denní stráže odcházely, když přišel Gaoton.

Chudáci Úderníci nejspíš dostanou nakonec na zbytek života místo někde v nějakém odlehlém koutě císařství a budou hlídat přechod někde na Teojský poloostrov nebo něco podobného. Prostě je tiše uklidí, aby nemohli nic z toho, co se tu stalo, ani náhodně prozradit.

„Zeptejte se Gaotona, jestli to musíte vědět,“ řekla tiše. „Já o tom nesmím mluvit.“

S posvátnou úctou vzala razidlo a vložila ho do krabičky, kterou na ně připravila. Leželo v ní v důlku na červeném sametu a vypadalo jako velký tenký medailon. Přiklopila víko a celou krabičku umístila do jiné, o něco větší. V ní leželo pět razidel, která byla součástí jejího plánu na útěk. Pokud jí vyjde. Dvě už použila.

Kdyby se jen mohla aspoň pár hodin vyspat...

Ne, stejně nemůže do postele.

Ale stočit se na podlaze by bylo taky skvělé.

Dveře se pootevřely. Zneklidněla. Že by to byl krvemor? Ten má ale být v posteli; opilý namol a zbitý od Úderníků.

Na chvílku ji přepadla škodolibá úleva.

Kdyby totiž přišel krvemor, neměla by na útěk šanci. Mohla by spát. Copak mu Hurli s Jilem nenařezali? Byla přece tak přesvědčená, že do nich vidí, ale...

... ale mohla v tom svém vyčerpání udělat unáhlený závěr. Dveře se otevřely úplně a kdosi vešel. Nebyl to ale krvemor.

Byl to kapitán Zu.

„Ven,“ vyštěkl na strážce.

Oba strážci vyskočili.

„Vlastně,“ pokračoval Zu, „máte dnes volno až do večera. Až do výměny stráží tady zůstanu já.“

Strážci zasalutovali a odešli. Šai si připadala jako zraněný los, kterého opouští stádo. Dveře se zavřely a Zu se k ní pomalu a zamyšleně otočil.

„Otisk ještě není hotový,“ lhala. „Takže můžete –“

„Není potřeba, aby byl hotový,“ zašklebil se Zu širokými rty. „Myslím, že jsem ti před třemi měsíci něco slíbil, zlodějko. Máme... nevyřízený dluh.“

V místnosti bylo šero, lampa už skoro dohořela a slunce ještě nevyšlo. Šai před ním o krok couvla a rychle přehodnotila plán. Takhle to být nemělo. Zu pro ni není rovnocenný soupeř.

Překotně mluvila, jednak aby odvedla jeho pozornost a jednak to byla její role v rámci plánu. „Až Frava zjistí, že jste tady,“ řekla, „tak se rozzlobí.“

„Zu drží slovo.“

„U všech nocí, Zu.“ Šai začala couvat k posteli. „Tohle přece nemusíte. Tohle *nemůžete*. Mám tu práci, musí se dodělat!“

„Dodělá ji někdo jinej,“ zašklebil se Zu. „Frava má svého falzifikátora. To jen ty si myslíš, že jsi tak chytrá. Nejspíš máš nějaký úžasný plán na útěk na zítra, co? Jenže dnes si to rozdáme my dva. To jsi nečekala, co, lhářko? Zabiju tě a budu si to užívat! Vychutnám si to!“

Udělal výpad mečem, dotkl se jeho špičkou její blůzy a roztrhl ji. Šai uskočila a začala volat o pomoc. Stále ještě byla v roli, kterou si naplánovala, jen to tentokrát nebylo předstírané, ale skutečné. Srdce jí divoce tlouklo a zmocňovala se jí panika. Oběhla postel na druhou stranu, takže ji teď měla mezi sebou a soupeřem.

Znovu se zašklebil a vrhl se za ní. Skočil na postel.

Postel se okamžitě propadla. Když Šai v noci ležla pod postel pro své poznámky, udělala z ní další falzifikát, staré dřevo plné červotoče a křehké. Do matrace udělala velké trhliny.

Zu neměl čas ani vykřiknout, než se postel rozpadla úplně a on propadl dírou, kterou udělala Šai v podlaze pod ní. Klíčem k této falzifikaci jí byla vlhkost a zatuchlina, která byla v pokoji cítit, když sem přišla poprvé. Podle toho, co se o domě říkalo, by tu byly dřevěné trámy už dávno shnily a strop by se zřítíl, kdyby co nejrychleji nenašli místo, kudy zatéká, a neopravili je. Stačila tedy jednoduchá

falzifikace, která přepsala historii tak, že se podlaha skutečně propadla.

Zu dopadl do prázdného skladiště o patro níž. Šai stála nad ním a oddechovala a potom se sklonila a podívala se do díry. Zu ležel mezi rozlámanými prkny a třískami, ale i zbytky čalounění. Pravděpodobně přežije – podle jejího plánu se měl do této pasti chytit jeden z řadových strážců, které měla ráda.

Není to přesně podle plánu, pomyslela si, ale zatím to jde.

Rozběhla se ke stolu a posbírala si věci. Krabici razidel, císařovu duši, rezervní otiskový kámen a inkoust. A obě knihy vysvětlující velmi podrobně použití razidel – jednu oficiální a jednu pravou.

Tu oficiální hodila cestou do krbu. Potom se zastavila u dveří a počítala puls. Tepal nejen v jejím těle, ale také na pečeti, kterou tu nechal krvemor. Nakonec, po několika mučivých minutách, pečeť několikrát blikla naposled... a zhasla. Krvemor se nestihl včas vrátit, aby ji obnovil.

Svoboda.

Šai vyběhla na chodbu. Poprvé po třech měsících vyšla z tohoto pokoje, který byl teď vyzdobený zlatem a stříbrem. Chodbu, která vedla ven, měla celou dobu na dosah, a přesto jí připadala jako na druhém konci světa. Přitiskla si třetí razidlo, které měla připravené, na košili, a přeměnila ji tím na oblečení, jaké nosilo v paláci služebnictvo, včetně vyšitého znaku nalevo na hrudi.

Na další krok měla málo času. Brzy se buď vrátí krvemor, nebo se probere Zu... anebo se přijdou vystřídat strážé. Chtěla se rozběhnout po chodbě směrem ke stájím.

Nerozběhla se. Kdyby utíkala, znamenalo by to buď, že se něčím provinila, nebo že má nějaký naléhavý úkol. To by obojí vzbuzovalo pozornost. Raději tedy jenom zrychlila a nasadila výraz člověka, který ví, co dělá, a nehodlá se od toho nechat vyrušit.

Brzy se dostala do využívanější části obrovského paláce. Nikdo ji nezastavil. Zastavila se sama až na křižovatce několika chodeb s koberci.

Vpravo na konci chodby byly dveře do císařových pokojů. Razidlo, které držela v pravé ruce, se jí začalo chvět v prstech. Proč je nenechala ve svém pokoji Gaotonovi? Arbitři by ji tolik nepronásledovali, kdyby od ní měli razidlo.

Mohla by ho nechat i tady, v chodbě lemované portréty dávných panovníků a plné starých falzifikovaných uren.

Ne. Nevzala si ho přece s sebou náhodou. Všechno si předem připravila, aby se dostala do císařových pokojů. Celou tu dobu to tak měla v úmyslu. Kdyby teď utekla, nikdy už by se nedozvěděla, jestli otisk fungoval. To by bylo jako postavit dům a nikdy nevstoupit dovnitř. Jako padělat meč a nikdy se s ním nerozmáchnout. Jako vytvořit umělecké dílo a zamknout ho do komory, aby ho nikdo nikdy neviděl.

Rozeběhla se po dlouhé chodbě.

Jakmile nebyl nikdo v dohledu, otočila jednu z těch hrozných uren a rozbila pečeť na její spodní straně. Urna se změnila v obyčejnou hliněnou nádobu.

Měla dost času zjistit, kdo a kde urny vyrobil. Čtvrté z jejích připravených razidel proměnilo urnu v repliku zdobeného zlatého nočníku. Šai kráčela po chodbě s císařovým nočníkem pod paží do císařova pokoje a cestou kývla na strážce.

„Já tě neznám,“ řekl jeden ze strážců. Ona ho také neznala – měl ustrašený výraz a šilhal. Jak předpokládala, strážci, kteří hlídali ji, byli odděleni od ostatních, aby s nimi nemohli mluvit o tom, co u ní vidí.

„Jé,“ poznamenala rozpačitě, „to mě mrzí, pane. Já jsem ale tuhle práci dostala teprve dnes ráno.“ Začervenala se a vytáhla z kapsy cedulku s Gaotonovým podpisem a pečeti. Obojí byl samozřejmě falzifikát. Hodilo se jí, jak mu sama radila, jak zajistit bezpečnost celé akce kolem císaře.

Dál se už dostala snadno. Další tři místnosti velkého císařova apartmá byly prázdné. Za nimi byly zamčené dveře. Musela falzifikovat materiál; vrátila dveře do stavu, kdy byly zničené červotočem. Použila stejný otisk jako na postel ve svém pokoji. Nedržel dlouho, ale pár vteřin stačilo, aby dveře rozkopla a dostala se dovnitř.

Uvnitř našla císařovu ložnici. Tady byla už ten první den, když dostala onu nabídku. V prázdném pokoji byl pouze císař. Ležel na lůžku. Byl vzhůru, ale díval se nepřítomně do stropu.

V pokoji vládlo ticho a klid. Byl cítit... čistotou. Byl až příliš čistý. A příliš bílý. Jako prázdné malířské plátno.

Došla ke straně postele. Ašra van se za ní neotočil. Oči měl nehybné. Položila mu prsty na rameno. Měl pohlednou tvář, i když byl o dobrých patnáct let starší než ona. Na Granda to ale nebylo moc, dožívali se vyššího věku než ostatní.